

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΠΡΟΑΞΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΣΕΒΑΣΜΟΣ
ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΑΣΚΑΛΩΝ

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ
ΠΡΟΔΡΑΠΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 2000

Ασπασίας 85, 155 61, Χολαργός
Τηλ. 2106517932 • Κιν. 6979976423

Email: info@ypermachoi.gr

URL: <http://www.ypermachoi.gr/>

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γκοτσόπουλος Ανδρέας
Πρόεδρος της Π.Ε.Π.Ε.Μ. «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ»

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Μαντζάνας Παναγιώτης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Χατζηχρόνογλου Γεώργιος
Θεοδωρακόπουλος Φώτιος
Δανός Βασίλειος
Παρίσης Απόστολος
Τακόπουλος Φίλιππος

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γκοτσόπουλος Ανδρέας, Πρόεδρος
Χατζηχρόνογλου Γεώργιος, Α' Αντιπρόεδρος
Ζόππας Κωνσταντίνος, Β' Αντιπρόεδρος
Παρίσης Απόστολος, Γεν. Γραμματέας
Φλωράτος Γρηγόριος, Ταμίας
Δανός Βασίλειος, Εφορος
Μαντζάνας Παναγιώτης, Ειδ. Γραμματέας
Θεοδωρακόπουλος Φώτιος, Μέλος
Αρώνης Ιωάννης, Μέλος

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δημητρίου Ερρίκος, Δούκας Γρηγόριος,
Μητρόπουλος Βασίλειος, Λέκας Κωνσταντίνος

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Μπουρνέλης Απόστολος, Δικηγόρος

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ

Φίλιππος Τακόπουλος

Εκδοτική Παραγωγή

ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε.

Αρσεντού 12-16, 116 36 Αθήνα
Τηλ.: 210.921.7513, 210.921.4820 • Fax: 210.923.7033
www.eptalofos.gr • e-mail: info@eptalofos.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ανανέωση Περιοδικού 3
- Τρίπτυχο εκδηλώσεων μνήμης και τιμής 4
- Ο Ακάθιστος Ύμνος 5
- Φωτογραφίες από τις εκδηλώσεις μας 7
- Πρόγραμμα εκδηλώσεων Συνεδρίου 8
- Συναυλίες με εκκλησιαστικούς ύμνους 10
- Τιμή σε Λαμπαδάριους 11
- Χριστουγεννιάτικη συναυλία με 3 χορωδίες 12
- Για τον ψάλτη και την Ψαλμωδία 13
- Η γονιμότητα του Αρχετύπου 15
- Ιερά Λάυρα Σάββα του Ηγιασμένου 17
- Συναυλία για την Άλωση της Πόλης 20
- Επετειακή συνάντηση Βυζ. Εκκλ. χορωδιών 21
- Τιμητική εσπερίδα για τον Γεώργιο Α. Σύρκα 22
- Διεθνές επετειακό Συνέδριο Μουσικολογίας 23
- ΣΤ' Διεθνές Μουσικολογικό Συνέδριο 24
- Επικήδειος στον Βασ. Κατσιφή 25
- Ανακοινώσεις της Ένωσης μας 27
- Μνήμη κοιμηθέντων συναδέλφων 30
- Δείγμα Αργής Δοξολογίας 34
- Βιβλιοπαρουσιάσεις 35
- Λίγα λόγια για την ένωσή μας 38
- Οι προστάτες άγιοι των υπερμάχων 39
- Η εικόνα των προστατών μας Αγίων 40

Για τα ευνοπόγραφα άρθρα την ευθύνη φέρουν οι συγγραφείς τους.

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Αγαπητοί συνάδελφοι και φίλοι αναγνώστες.

Το τεύχος του περιοδικού μας, που κρατάτε στα χέρια σας και διαβάζετε ήδη τις γραμμές αυτές, αποτελεί μια προσπάθεια ανανέωσής του.

Είναι το τριακοστό (30^ο) τεύχος του γνωστού περιοδικού της Ένωσής μας: «*Η Φωνή των Υπερμάχων*». Δυο σημαντικά σημασιολογικά γεγονότα συμπίπτουν με το χρόνο της έκδοσής του. Το ένα είναι ότι με την κυκλοφορία του τεύχους αυτού, το περιοδικό μας εισέρχεται στη δεύτερη δεκαετία της ζωής του. Και το δεύτερο ότι μέσα στη χρονική περίοδο κάλυψης των γεγονότων της έκδοσής του συμπίπτει και μια σπουδαία και μεγάλη επέτειος της Εκκλησιαστικής Λατρευτικής μας μουσικής. Η Επέτειος της συμπλήρωσης διακοσίων ετών (1814/5 – 2014/5) από την Εφεύρεση και καθιέρωση της λεγομένης Μεταρρύθμισης της Εκκλησιαστικής μας μουσικής – γνωστής ως Νέας Αναλυτικής Μεθόδου της Ψαλτικής Τέχνης της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας.

Η Ένωσή μας για να τιμήσει όσο και όπως έπρεπε την Επέτειο αυτή, προγραμμάτισε έγκαιρα και διοργάνωσε με επιτυχία μια σχετική Διημερίδα Επειτειακών εκδηλώσεων «*Μνήμης και Τιμής*» για τους Τρεις εφευρέτες της εν λόγω Μεθόδου και μεγάλους Διδασκάλους της Εκκλησιαστικής μας μουσικής: *Χρυσάνθο* εκ Μαδύτων, *Γρηγόριο* τον Πρωτοψάλτη και *Χουρμούζιο* το Χαρτοφύλακα, το Σαββατοκύριακο 4-5 Οκτωβρίου 2014, στην Αθήνα. Περισσότερα για το θέμα αυτό μπορείτε να διαβάσετε και να δείτε στις σελίδες που ακολουθούν και στην ιστοσελίδα της Ένωσής μας: www.ypermahoi.gr (Εκδηλώσεις, Εισηγήσεις – Κείμενα).

Όσον αφορά στην ανακαίνιση του περιοδικού μας, σας ενημερώνουμε ότι μια από τις κύριες σκέψεις που απασχόλησαν το νέο Δ. Σ. της Ένωσής μας, ήταν και το θέμα αυτό. Και με την πρώτη ευκαιρία, στις 4 Μαρτίου 2015, πήρε την ομόφωνη απόφαση για την ανανέωσή του. Έτσι ένα δείγμα της προσπάθειας αυτής είναι το τεύχος αυτό που κρατάτε στα χέρια σας. Ελπίζουμε να σας αρέσει. Περιμένοντας και τις δικές σας ιδέες, απόψεις και προτάσεις, σας ευχόμαστε: Καλό Καλοκαίρι και «*ό Θεός εἴη ἀεί μεθ' ἡμῶν*».

Α.

✿ ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ

Με απόλυτη επιτυχία η Ένωσή μας πραγματοποίησε το διήμερο 4-5 Οκτωβρίου 2014 τις προγραμματισθείσες επετειακές εκδηλώσεις “Μνήμης και τιμής” για τους **Τρεις μεγάλους Δασκάλους** και ευεργέτες του έθνους **Χρυσάνθο τον εκ Μαδύτων, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη και Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα**, επί τη συμπληρώσει διακοσίων ετών (1814-2014) από την εφαρμογή της λεγόμενης Μεταρρύθμισης της Εκκλησιαστικής μας μουσικής, γνωστής και ως Νέας Αναλυτικής Μεθόδου Ψαλτικής.

Οι εκδηλώσεις μας περιλάμβαναν:

Α. Συνέδριο για το θέμα αυτό που αναπτύχθηκε στη συνεδριακή αίθουσα του υπουργείου Πολιτισμού.

Β. Τέλεση Θείας Λειτουργίας μετά Μνημοσύνου, που πραγματοποιήθηκε στον καθεδρικό Ιερό Ναό Αγίου Διονυσίου Αθηνών και στην οποία χοροστάτησε ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμος. Την Διεύθυνση των χορών των Ιεροψαλτών ανέλαβαν να διευθύνουν οι Άρχοντες του Οικουμενικού Πατριαρχείου: κ. Δημοσθένης Παϊκόπουλος και Γεώργιος Χατζηχρόνογλου.

Γ. Συναυλία Βυζαντινών Ύμνων, στην αίθουσα του Πνευματικού κέντρου του Δήμου Παπάγου-Χολαργού με εκτελεστές νέους ψάλτες και Χοράρχη τον Πρωτοψάλτη Φανερωμένης Χολαργού και Αντιπρόεδρο της Ενώσεως μας κ. Γ. Χατζηχρόνογλου.

Σ’ όλες τις Εκδηλώσεις μας, που είχαν τεθεί υπό την αιγίδα και τις ευλογίες του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου, της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, της Ιεράς Κοινότητας του Άγιου Όρους, του υπουργείου Πολιτισμού και του Δήμου Παπάγου-Χολαργού, παρευρέθηκε σημαντικός αριθμός συναδέλφων Ιεροψαλτών καθώς και εκπρόσωποι τοπικών Αρχών, κληρικών και πλήθος φιλόμουσων.

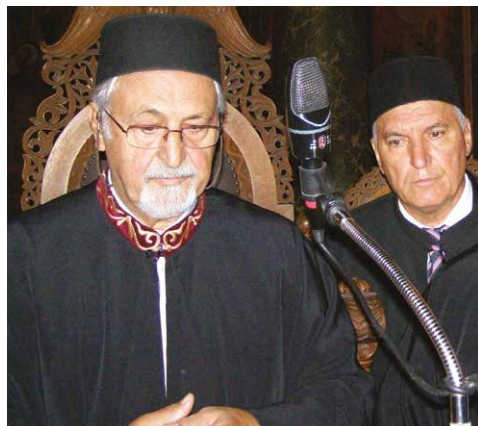
Η Ένωσή μας επιφυλάσσεται στο αμέσως προσεχές μέλλον να παρουσιάσει σε Ειδικό τόμο-αφιέρωμα αναλυτικά τις εργασίες του ιδιαίτερα σημαντικού συνεδρίου μας, με τους Χαιρετισμούς και τις ενδιαφέρουσες Εισηγήσεις κατά την πρωινή και απογευματινή συνεδρία.

Με την ευκαιρία αυτή το Δ.Σ. εκφράζει τις ευχαριστίες του προς όλους όσους παραβρέθηκαν στις εκδηλώσεις μας και την ευχή όπως και στο μέλλον ανάλογες εκδηλώσεις οργανώνονται προς δόξαν Θεού, προς όφελος της Εκκλησίας μας και διαίωνιση της Πατρώας Βυζαντινής μας μουσικής, αλλά και εις μνήμην των Μεγάλων Διδασκάλων και Συνεχιστών της.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στα πλαίσια αυτών των εκδηλώσεων, η Ένωσή μας τίμησε με αναμνηστική πλακέτα τον Άρχοντα Πρωτοψάλτη της Μ.τ.Χ.Ε. κ. Λεωνίδα Αστέρη για την τεράστια και μακροχρόνια ιεροψαλτική προσφορά του.

Το τρίπτυχο των εκδηλώσεων μαγνητοσκοπήθηκε και αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα της ενώσεως μας

προς ενημέρωση των μελών και φίλων μας και μέχρι την κυκλοφορία του Συνεδριακού τόμου-αφιερώματος.

* Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

Τα φιλολογικά και τα ιστορικά προβλήματα τς

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανελληνίου Ενώσεως Προσπιστών της Εθνικής μας Μουσικής “ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ” και η Δημοτική Αρχή του Δήμου Παπάγου-Χολαργού συνδιοργάνωσαν την Κυριακή 20 Μαρτίου 2016 και ώρα 6.30 μ.μ. στο Αμφιθέατρο του Δήμου (Μ. Θεοδωράκης) εκδήλωση με θέμα: Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ. Τα φιλολογικά και τα ιστορικά προβλήματά του.

Ομιλητής ήταν ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. **Θεοχάρης Δετοράκης**.

Η Χορωδία της Ενώσεώς μας εκτέλεσε σε παγκόσμια πρώτη, ύμνους εις τον Ευαγγελισμόν της Θεοτόκου με Χοράρχη τον Άρχοντα Υμνωδό της του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας κ. Γεώργιο Χατζηχρόνογλου.

Στην διάρκεια της Εκδήλωσης ακούστηκαν για πρώτη φορά, κατ’ επιλογή, αρχαίοι και άγνωστοι εκκλησιαστικοί ύμνοι εις τον ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ εκ του Χειρογράφου Συναϊτικού Κώδικα 607 του Θ’ αιώνα (Υμνολογικά: φφ. 96β-104β, εκ του Μηναίου Μαρτίου-Απριλίου).

Τους ύμνους, έχει μεταγράψει, διορθώσει και ρυθμοτονίσει ο καθηγητής κ. Θεοχάρης Δετοράκης και έχει προσαρμόσει τη μελωδία τους ο Άρχοντας Πρωτοψάλτης κ. Γεώργιος Χατζηχρόνογλου. Συγκεκριμένα, η χορωδία της Ενώσεώς μας έψαλλε ανέκδοτους ύμνους, Καθίσματα, Στιχηρά του Εσπερινού Προσόμοια και Στιχηρά Αποστίχων του Εσπερινού της εορτής του Ευαγγελισμού.

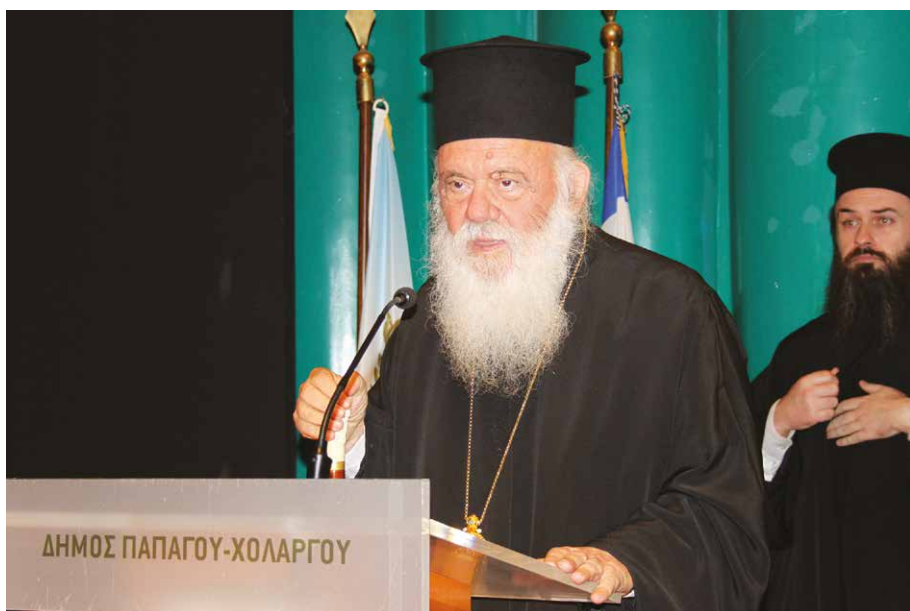
Ειδικότερα:

Παρουσία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.κ. **Ιερωνύμου**, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 20 Μαρτίου 2016, στο Αμφιθέατρο του Δήμου Παπάγου-Χολαργού, η Εκδήλωση της Πανελληνίου Ενώσεως Προασπιστών της Εθνικής μας Μουσικής “ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ” με θέμα: “Ο ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ, τα φιλολογικά και ιστορικά προβλήματά του”, με ομιλητή τον καθηγητή της Βυζαντικής Φιλολογίας, Υμνολογίας και Ποίησης του Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Θεοχάρη Δετοράκη και συνδιοργανωτή τον Δήμο Παπάγου-Χολαργού.

Το εκλεκτό πολυπληθές ακροατήριο υποδέχθηκαν με σύντομους χαιρε-

τισμούς τους: ο πρόεδρος της Ενώσεώς μας κ. **Ανδρέας Γκοτσόπουλος** και ο Δήμαρχος Παπάγου-Χολαργού κ. **Ηλίας Αποστολόπουλος**. Η Εκδήλωση ξεκίνησε με τον ύμνο “**Τίς Θεός μέγας**” από τη Χορωδία μας και έκλεισε με την επίδοση αναμνηστικών δώρων και τη φήμη του Αρχιεπισκόπου.

Παρευρέθηκαν μεταξύ άλλων, ο Σεβασμιώτατος Βελεστίνου κ. **Δαμασκηνός**, Κληρικοί, εκπρόσωποι ανωτάτων πνευματικών ιδρυμάτων, Πολιτιστικών Συλλόγων και Οργανώσεων, Άρχοντες Πρωτοψάλτες και Λαμπαδάριοι, Οφφικιάλιοι του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου και πλήθος μουσικοφίλων και “εραστών” της Πατρώας Βυζαντινής μας Μουσικής και της Ορθοδοξίας γενικότερα.

ΦΩΤΟΡΕΠΟΡΤΑΖ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΑΣ

1. Ο Μακαριώτατος κ.κ. Ιερώνυμος κατά τη Θεία Λειτουργία στον Ι.Ν. Αγ. Διονυσίου Αρεοπαγίτου.
2. Οι Άρχοντες Πρωτοψάλτες που διήθηναν τους δύο χορούς, κ.κ. Δημοσθένης Παϊκόπουλος και Γεώργ. Χατζηχρόνογλου.
3. Ιερά μνήμη των Τριών μεγάλων Διδασκάλων: Χρυσάνθου, Γρηγορίου και Χουρμουζίου.
4. Μέλη της χορωδίας μας κατά την εκτέλεση ύμνων εις τον Ευαγγελισμόν της Θεοτόκου.
5. Ο καθηγητής τής Βυζαντινής Φιλολογίας του Παν/μίου Κρήτης κ. Θεοχ. Δετοράκης, αναπτύσσοντας τις θέσεις του για τον Ακάθιστο Ύμνο και τα προβλήματατά του.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Τό Διοικητικό Συμβούλιο τής Ένώσεώς μας
έχει τήν τιμή νά σās προσκαλέσει ὅπως τιμήσετε μέ τήν παρουσία σας
τίς προγραμματισθεῖσες Ἐπετειακές ἐκδηλώσεις «**Μνήμης καί Τιμῆς**»
γιά τούς Τρεῖς μεγάλους Διδασκάλους:
Χρῦσανθο ἐκ Μαδύτων, Γρηγόριο Πρωτοψάλτη καί Χουρμούζιο Χαρτοφύλακα,
πού διοργανώνει γιά τό Σάββατο 4 καί Κυριακή 5 Ὀκτωβρίου 2014,
σύμφωνα μέ τό κατωτέρω πρόγραμμα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014

Συνεδριακή αἴθουσα Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ
(Μπουμπουλίνας 20, ἔναντι Πολυτεχνείου)

- 09.30 Ὑποδοχή συνέδρων
- 10.00 Προσευχή
- 10.00 Καλωσόρισμα ἀπό τον Πρόεδρο τῆς ΠΕΠΕΜ κ. Ανδρ. Γκοτσόπουλο, Ἄρχοντα Ὑμνωδό τῆς Μ.τ.Χ.Ε
- 10.05 Χαιρετισμοί προσκεκλημένων καί εκπροσώπων φορέων
- 10.55 Κήρυξη ἐναρξῆς ἐργασιῶν ἀπό ἐκπρόσωπο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Α΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ | Προεδρία καθηγητή Παύλου Τούτουζα

- 11:00-11:25 Α΄ Εἰσήγηση: **Η ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΨΑΛΜΩΔΙΑ, Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟ 1814**
Εἰσηγητής: **Μαντζάνας Παναγιώτης** Θεολόγος, Φιλόλογος, Συγγραφέας
- 11:25-11:50 Β΄ Εἰσήγηση: **ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ, ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΛΕΙΨΕ Η ΝΕΑ ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ**
Εἰσηγητής: **Συμεωνίδης Χαράλαμπος** Καθηγητής Βυζαντινῆς μουσικῆς, ἐρευνητής, πρωτοψάλτης
- 11:50-12.15 Γ΄ Εἰσήγηση: **Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΟΥ 1814**
Εἰσηγητής: **Ακριδας Θεόδωρος** Συγγραφέας, πρωτοψάλτης, χορᾶρχης
- 12:15-12:40 Δ΄ Εἰσήγηση: **ΨΑΛΜΩΔΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ**
Εἰσηγητής: **Καραγκούνης Κωνσταντῖνος** Καθηγητής Βυζ. μουσικῆς, ἐρευνητής, πρωτοψάλτης
- 12:40-13:05 Ε΄ Εἰσήγηση: **Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ - ΨΑΛΤΟΥ ΕΝ ΤΗ ΟΡΘΟΔΟΞΩ ΕΚΚΛΗΣΙΑ**
Εἰσηγητής: **Θανάσου Ιωάννης** Ερευνητής, πρωτοψάλτης
- 13:05-13:45 Ἐρωτήσεις - συζήτηση

Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΑ | Προεδρία Γεωργίου Χατζηχρόνογλου, Άρχοντος Ύμνωδού τής Μ.τ.Χ.Ε

- 17:15-17:40 Α΄ Εισήγηση: **ΤΟ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟΝ ΤΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ ΚΑΡΙΠΟΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΡΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΩΝ - ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΠΗΓΩΝ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ ΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΤΟΥ 14ΟΥ ΑΙΩΝΑ. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ**
Εισηγητής: **Άρχιμανδρίτης π. Άθανάσιος Σιαμάκης** Μουσικολόγος, έρευνητής, συγγραφέας
- 17:40-18:05 Β΄ Εισήγηση: **Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ**
Εισηγητής: **Φάραντος Γεώργιος** Όμότιμος καθηγητής τής Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών
- 18:05-18:20 Γ΄ Εισήγηση: **Η ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΩΣ ΠΑΡΑΠΑΛΕΥΡΗ ΠΤΥΧΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ, ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΦΑΝΑΡΙΟΥ**
Εισηγητής: **Γιαννουκάκης Νικόλαος** Καθηγητής Ίατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Πίταμπουργκ, Καθηγητής Βυζαντινής Μουσικής, πρωτοψάλτης
- 18:20-18:45 Δ΄ Εισήγηση: **Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑ**
Εισηγητής: **Δελβινιώτης Δημήτριος** Καθηγητής Μουσικής Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Άθηνών, Φυσικός, Έρευνητής Βυζαντινής Μουσικής, Ίεροψάλτης.
- 18:45-19:10 Ε΄ Εισήγηση: **Η ΔΙΑ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ ΖΩΣΑ ΨΑΛΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ. ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΣΛΑΒΙΚΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΩΣ Η ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΣΤΑΘΕΡΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ ΤΗΣ ΣΛΑΒΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΒΥΖ. ΜΟΥΣΙΚΗΣ**
Εισηγητής: **Άμπίνσκυ Μαρτίνος** Μουσικολόγος, χοράρχης
- 19:10 Έρωτήσεις - συζήτηση
Λήξη των έργων τής πρώτης ημέρας του διημέρου από τον Πρόεδρο τής ΠΕΙΠΕΜ «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ» κ. **Γκοτσόπουλο Ανδρέα**, Άρχοντα Ύμνωδού τής Μ.τ.Χ.Ε

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2014

ΠΡΩΙ

- 07:00-11:00 Όρθρος και Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία, μετά μνημοσύνων των Τριών Διδασκάλων, και υπέρ αιώνιας μνήμης και αναπαύσεως όλων των Πρωτοψαλτών και Λαμπαδαρίων τής Όρθοδοξου Εκκλησίας μας, προεξάρχοντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ίερωνύμου Β΄ στον Καθεδρικό Ίερό Ναό του Αγίου Διονυσίου του Άρεοπαγίτου Άθηνών. **Δεξιά** θά ψάλλει τμήμα τής χορωδίας του συλλόγου Κωνσταντινουπολιτών υπό τή διεύθυνση του Άρχοντος Μουσικοδιδασκάλου τής Μ.τ.Χ. Ε. Δημοσθένη Παϊκόπουλου, και **Άριστερά** τμήμα τής Χορωδίας μας υπό τή διεύθυνση του Άρχοντος Ύμνωδού τής Μ.τ.Χ. Ε. Γεωργίου Χατζηχρόνογλου.

ΑΠΟΓΕΥΜΑ

- 18:00-20:00 Έκδήλωση-Συναυλία Βυζαντινής Έκκλησιαστικής Μουσικής, υπό τήν αιγίδα του Δήμου Παπάγου-Χολαργού, στο Πνευματικό Κέντρο, Αμφιθέατρο "Μίκης Θεοδωράκης" του Δήμου Παπάγου-Χολαργού, Περικλέους 55, Χολαργός, όπου θά αποδοθούν έπιλεκτοι εκκλησιαστικοί ύμνοι - μουσικές συνθέσεις δύο εκ των τιμωμένων Διδασκάλων: **Γρηγορίου** του Πρωτοψάλτου και **Χουρμουζίου** του Χαρτοφύλακος. Τους έπιλεγμένους ύμνους θά αποδώσουν. Στο μέν **Α΄ Μέρος** αξιόλογοι Πρωτοψάλτες και Λαμπαδαριοί, μέλη και φίλοι τής ενώσεώς μας. Στο δέ **Β΄ Μέρος** τμήμα τής χορωδίας μας υπό τήν διεύθυνση του Άρχοντος Ύμνωδού τής Μ.τ.Χ.Ε. Γεωργίου Χατζηχρόνογλου.

ΛΗΞΗ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΙΗΜΕΡΟΥ

* ΣΥΝΑΓΛΙΑ ΜΕ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ

*Μ*έσα σε κλίμα κατάνυξης, σε κατάμεστο ναό και με την παρουσία τοπικών αρχόντων, πραγματοποιήθηκε στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Φανερωμένης Χολαργού, την Κυριακή 23 Μαρτίου 2014, Γ' Νηστειών (της Σταυροπροσκυνήσεως), στις 7.00 μ.μ. συναυλία βυζαντινής μουσικής με εκκλησιαστικούς ύμνους της περιόδου του Τριωδίου (Μεγάλη Τεσσαρακοστή – Μεγάλη Εβδομάδα),

από τη βυζαντινή Χορωδία των Ιεροψαλτών του Ιερού Ναού Φανερωμένης Χολαργού και των σπουδαστών της Σχολής βυζαντινής μουσικής της ενορίας, υπό τη διεύθυνση του Πρωτοψάλτου κ. Γεωργίου Χατζηχρόνογλου.

Την εκδήλωση και τις επιμέρους ενότητες της συναυλίας προλόγισε ο προϊστάμενος του Ιερού Ναού, Αρχμ. π. Συμεών Βενετσιάνος.

* ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΓΛΙΑ

Την Κυριακή 7 Δεκεμβρίου 2014, στις 6.30 μ.μ., στον Ι. Ναό Παναγίας Φανερωμένης Χολαργού διοργανώθηκε Χριστουγεννιάτικη συναυλία βυζαντινής μουσικής, με τον τίτλο «*Δεϋτε ἴδωμεν πιστοὶ ποῦ ἐγενήθη ὁ Χριστός...*».

Στή Συναυλία συμμετείχαν:

- Η Χορωδία του Πανελληνίου Συνδέσμου Ιεροψαλτών «ΡΩΜΑΝΟΣ Ο ΜΕΛΩΔΟΣ & ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ», υπό τη διεύθυνση του

προέδρου του κ. Αθανασίου Παπαζαρή, Πρωτοψάλτου – Καθηγητού βυζαντινής μουσικής και Μουσικοπαιδαγωγού.

- Η Βυζαντινή Χορωδία Αθηνών, υπό την αιγίδα του Συλλόγου Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ», υπό τη διεύθυνση του κ. Γεωργίου Χατζηχρόνογλου, Πρωτοψάλτου – Καθηγητού βυζαντινής μουσικής.

* ΒΡΑΔΙΑ ΜΕ ΥΜΝΟΥΣ: ΤΡΙΩΔΙΟΥ ΚΑΙ Μ. ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

*Μ*έσα σε κατανυκτική ατμόσφαιρα και με θρησκευτική κατάνυξη, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή Δ΄ των Νηστειών 22 Μαρτίου 2015, στον Ιερό Ναό Προφήτου Ηλιού Αγίας Παρασκευής η εκδήλωση: «Βραδιά με βυζαντινούς ύμνους, “**Ίδού ο Νυμφίος έρχεται**”», που διοργάνωσαν ο Δήμος Αγίας Παρασκευής και ο Πολιτιστικός Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου (ΠΑΟΔΑΠ) σε συνεργασία με τον προϊστάμενο του Ι. Ναού π. Σταύρο Γούλα και τους λοιπούς Ιερείς.

Τους ύμνους του Τριωδίου απέδωσε ο Μουσικολογιάτατος Άρχων Υμνωδός της Αγίας του Χριστού Με-

γάλης Εκκλησίας Ανδρέας Γκοτσόπουλος με συμμετοχή τμήματος της χορωδίας της Πανελληνίου Ενώσεως Εθνικής Μουσικής «Οι Υπέρμαχοι».

Την ιδιαίτερη σημασία και το βαθύτερο θεολογικό νόημα των ύμνων σχολίασε ο Παναγιώτης Μαντζάνας Θεολόγος, Φιλόλογος, Συγγραφέας και Πρωτοψάλτης.

Παραβρέθηκαν ο Δήμαρχος κ. Γιάννης Σταθόπουλος, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Αγίας Παρασκευής κ. Γερ. Βλάχος, ο Πρόεδρος του ΠΑΟΔΑΠ κ. Σωτ. Παπαμιχαήλ, ο Δημοτικός Σύμβουλος κ. Σωτ. Ησαΐας κ.ά.

* ΤΙΜΗ ΣΕ ΛΑΜΠΑΔΑΡΙΟΥΣ

*Τ*ην Ε΄ Κυριακή των Νηστειών στις 29 Μαρτίου 2015 και ώρα 07.00 μ.μ. συνδιοργανώθηκε από τον Ιερό Ναό Παναγίας Φανερωμένης Χολαργού και την Πανελλήνια Ένωση Προασπιστών της Εθνικής μας Μουσικής, «Οι Υπέρμαχοι», μουσική εκδήλωση κατά την οποία τιμήθηκαν οι πρώην Λαμπαδάριοι του Ι. Ν. Φανερωμένης Χολαργού και οι οποίοι σήμερα υπηρετούν ως Κληρικοί:

π. Ειρηνάιος Νάκος - π. Βασίλειος Καπερώνης - π. Λάζαρος Καρανδρέας - π. Δημήτριος Μπακόπουλος.

Οι Κληρικοί –παλαιοί Λαμπαδάριοι τοι Ναού– έψαλλαν με τον Πρωτοψάλτη του Ι. Ν. Φανερωμένης Χολαργού κ. Γεώργιο Χατζηχρόνου υμνους της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της Μεγάλης Εβδομάδος. Στην εκδήλωση συμμετείχε η Βυζαντινή Χορωδία Αθηνών.

* ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΧΟΡΩΔΙΕΣ

Την Κυριακή 15 Δεκεμβρίου 2015, στις 7.00 μμ., πραγματοποιήθηκε στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Παναγίας Φανερωμένης Χολαργού συναυλία Βυζαντινής Εκκλησιαστικής μουσικής, με επίκαιρους ύμνους της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, εν όψει των αγίων ημερών των Χριστουγέννων.

Η συναυλία διοργανώθηκε από κοινού με τη Στέγη Ελληνικών Χορωδιών και σ' αυτήν συμμετείχαν (κατά σειρά εμφάνισης):

1. Η Χορωδία «Εργαστήρι Ψαλτικής», υπό τη διεύθυνση του κ. Αθανασίου Παϊβανά.

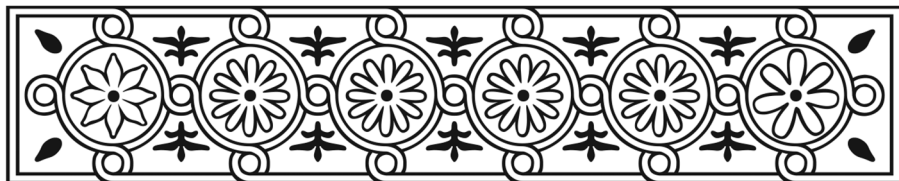
2. Η Βυζαντινή-Παραδοσιακή Χορωδία «Θεόδωρος Φωκαεύς», υπό τη διεύθυνση του κ. Χαράλαμπου Θεοτοκάτου.

3. Η Βυζαντινή Χορωδία Αθηνών, υπό τη διεύθυνση του Άρχοντος Υμνωδού της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας και πρωτοψάλτου του Ιερού Ναού Παναγίας Φανερωμένης Χολαργού, κ. Γεωργίου Χατζηχρόνογλου.

Ακούστηκαν σύντομα και στιχηραρικά μέλη, κλασικών και σύγχρονων μελωδών της Εκκλησίας, ύμνοι των Χριστουγέννων και των Θεοφανίων και η συναυλία έκλεισε με το Απολυτίκιο των Χριστουγέννων, το οποίο έψαλλαν από κοινού οι τρεις χοροί, υπό τον ήχο ταλάντων και καμπάνων. (Βρείτε στην ιστοσελίδα της Ενώσεώς μας την ηχογράφιση της συναυλίας).

Την κατανυκτική εκδήλωση, τίμησε με την παρουσία του, ο Αρχιερατικός Επίτροπος της Κ' Αρχιεπισκοπικής Περιφέρειας (Περιοχή Χολαργού – Αγ. Παρασκευής) Πρωτ. Νικόλαος Σιάτος, ως εκπρόσωπος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου. Προλόγισε ο προϊστάμενος του Ναού Αρχιμ. π. Συμεών Βενετσάνος, ο οποίος στη λήξη, ευχαρίστησε τους χορούς για την άψογη απόδοση των ύμνων και δώρισε για ευλογία στους Διευθυντές των Χορωδιών από μια εικόνα της Παναγίας Φανερωμένης.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΨΑΛΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΨΑΛΜΩΔΙΑ*

Χαριλάου Ταλιαδώρου

Αρχοντος πρωτοψάλτου

της Ι. Αρχιεπισκοπής Κωνσταντινουπόλεως

Εχτικά για τους συναδέλφους ιεροψάλτες και γενικά για την ψαλτική τέχνη και την σημασία που έχει για την κάλυψη της ορθοδόξου λατρείας.

Είναι ευλογία του Θεού και της εκκλησίας η παρουσία μας στο ιερό Αναλόγιο. Οι Πατέρες της Εκκλησίας, μας ανέθεσαν την εκπροσώπηση του λαού. Οι ύμνοι είναι πολύ δύσκολοι και θέλουν ανθρώπους με ταλέντο για να μπορέσουν να δημιουργήσουν μια ατμόσφαιρα για προσευχή στους πιστούς. Είναι λοιπόν το λειτούργημα αυτό υψηλής στάθμης και πρέπει όλοι οι ιεροψάλτες να είναι υπερήφανοι που ασκούν αυτό το λειτούργημα.

Πολλές φορές προβληματίζομαι ο ίδιος. Εκείνο που με έχει συγκινήσει πάντα σε όλη την διαδρομή είναι όταν απλοί άνθρωποι με πλησιάζουν και μου

λένε: Σας ευχαριστούμε παρά πολύ διότι με την φωνή σας και την ωραία μελωδία που ψάλλετε δημιουργείτε ατμόσφαιρα και προσευχόμαστε.

Αυτή είναι η μεγαλύτερη ικανοποίηση που έχω πάρει στην ζωή μου. Όλα τα αλλά: διακρίσεις, επαίνους είναι μάταια. Λέω λοιπόν στους συναδέλφους ιεροψάλτες πρέπει να είναι υπερήφανοι που υπηρετούν το λειτούργημα αυτό. Είναι πολύ σπουδαία η αποστολή αυτή.

* Το εν λόγω κείμενο είναι απόσπασμα (απομαγνητοφωνημένο) από πρόσφατη τηλεοπτική συνέντευξη του ως άνω Αρχοντος Πρωτοψάλτου και διακεκριμένου μουσικοδιδασκάλου.

Όμως χρειάζονται και ορισμένα προσόντα για το λειτούργημα αυτό. Πρώτα πρώτα χρειάζεται μια καλή φωνή. Την φωνή βέβαια την δίνει ο Θεός. Σε μας απομένει να καλλιεργήσουμε το όποιο ταλέντο με τη μουσική παιδεία και κυρίως την βυζαντινή μουσική. Ένα άλλο στοιχείο για το οποίο πρέπει να είμαστε πολύ υπερήφανοι είναι ότι είμαστε το μοναδικό έθνος σε όλο τον κόσμο που έχουμε δίκη μας εκκλησιαστική μουσική η οποία καλύπτει δυο στοιχεία που είναι βασικά: απλότητα και μεγαλοπρέπεια.

Εγώ προσωπικά ακολουθώ το Οικουμενικό Πατριαρχείο δηλαδή τον

τρόπο ψαλμωδίας όπως διαμορφώθηκε στο πάνσεπτο Πατριαρχικό ναό απο τους αριστείς της ψαλτικής τέχνης δια ομοιομόρφου ασκήσεως.

Η Εκκλησία έχει την μεγάλη ανάγκη απο την παρουσία μας και βέβαια μας αγκαλιάζει και μας ευλογεί.

Θέλω να ευχηθώ σε όλους τους συναδέλφους ιεροψάλτες οι οποίοι υπηρετούν είτε στην Ελλάδα, είτε στο εξωτερικό, είτε είναι μαθητές, να είναι υπερήφανοι για το λειτούργημα αυτό να έχουν υγεία και μακρότητα ημερών για να μπορούμε να δοξάζουμε και να υμνολογούμε τον Θεό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Διευρηνεύοντας τις σκέψεις και τα συναισθήματα όλων των μελών της Ενώσεώς μας και του περιοδικού μας: Η Φωνή των Υπερμάχων, εκφράζουμε τις εγκάρδιες και ολόθερμες ευχαριστίες μας προς τον μελirρυτόφθογγο Άρχοντα Πρωτοψάλτη κ. Χαρίλαο Ταλιαδώρο, τον εξαίρετο δάσκαλο της Εκκλησιαστικής μας μουσικής, τον άριστο ερμηνευτή και έμπειρο θεράποντα της ψαλτικής τέχνης της Εκκλησίας μας, για τις απλές πλην όμως ουσιαστικές και πολύτιμες αυτές σκέψεις του. Οι γνώσεις και η εμπειρία του, το ύφος και το ήθος της ψαλμωδίας του, η στάση και η συμπεριφορά του κατά την πολύχρονη θητεία του στο ιεροψαλτικό Αναλόγιο πρέπει ν' αποτελέσουν φωτεινό παράδειγμα για μας και για όλους του συναδέλφους ιεροψάλτες.

Ευχόμαστε ολόψυχα στον Κύριο ημών Ιησού Χριστό να του χαρίζει δύναμη και υγεία κατ' άμφω, καθώς και «πάσαν δόσιν αγαθήν και πάν δώρημα τέλειον».

Α.

Η ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΡΧΕΤΥΠΟΥ ΚΑΙ Η ΑΚΑΡΠΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΥΗΣ*

Για να περιορισθούν οι διασκευαστικές προχειρότητες, είχε διατυπωθεί άλλοτε η πρόταση της κωδικοποίησης των ψαλλομένων ύμνων. Μία υπεύθυνη και σοβαρή έκδοση των κλασικών μαθημάτων από τα χειρόγραφα των εισηγητών της νέας μουσικής γραφής, του *Πρωτοψάλτη Γρηγορίου* και του *Χουρμουζίου Χαρτοφύλακος*, θα ήταν γεγονός μεγάλης σημασίας και ας ελπίσουμε ότι δεν θα βραδύνει η πραγματοποίησή της.

Ορθό μουσικό κριτήριο

Εκείνο όμως που κατά τη γνώμη μου θα έθετε τέρμα στις αυθαίρετες διασκευαστικές απόπειρες και τους φωνητικούς ακροβατισμούς των εκτελεστών, είναι η διαμόρφωση ορθού μουσικού κριτηρίου, που μόνο με συστηματική διδασκαλία και μελέτη των κλασικών μαθημάτων είναι δυνατόν να αποκτηθεί. Η μύηση των μαθητών στην Τέχνη της ψαλμωδίας πρέπει να αρχίζει με τα μουσικά κείμενα των πρώτων εκδόσεων, προκειμένου οι σπουδαστές να έρθουν σε επαφή με τα έργα των μεγάλων βυ-

ζαντινών ψαλμωδών, τα όποια αποτελούν σταθερά σημεία αναφοράς για κάθε σοβαρή ενασχόληση.

Οι σπουδαστές και οι μελοποιοί είναι ανάγκη να μετρήσουν τις δυνάμεις τους επάνω στα κλασικά έργα, για να αντιληφθούν τη σοφία της μεγάλης Τέχνης και να συνειδητοποιήσουν πως πρέπει να κοπιάσουν πολύ, για να ξεπεράσουν τις αδυναμίες τους.

Όταν απουσιάζει η γνώση και η πείρα, η εντυπωσιακή καλλιφωνία αποτελεί μία άστοχη μελωδική πολυλογία, ανίκανη να ερμηνεύσει το βαθύ θρησκευτικό συναίσθημα και να εμφυσήσει το ρίγος του χριστιανικού βιώματος.

Οι διασκευές

Όσάκις οι διασκευές νοσημοποιούνται, για διδακτικούς σκοπούς, οι παρενέργειες είναι ανάλογες με εκείνες τις οποίες επέφερε η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας από μετάφραση.

Αντί να γονιμοποιήσει τη σκέψη και να οξύνει την κρίση των μαθητών, βελτιώνοντας συγχρόνως την εκφραστική τους αδυναμία, καλλιέργησε τη φλυαρία, τη σύγχυση και την ασυναρτησία, διαστρεβλώνοντας το γλωσσικό και καλαισθητικό αισθητή-

* Από το βιβλίο του Γεωρ. Κ. Αγγελινάρα, *Έκφρασις της ψαλτικής Τέχνης*, εκδ. Άθως, Αθήνα 2009, σσ. 71-72.

ριο, όχι μόνο των μαθητών, αλλά και των δασκάλων τους.

Η υπεροχή των αρχετύπων έναντι των διασκευών είναι συντριπτική. Το αρχέτυπο εκλεπτύνει τις αισθήσεις, μορφοποιεί το ακαθόριστο, παιδαγωγεί τις εκρηκτικές παρορμήσεις, απορρίπτει την υπερβολή, και αγνοεί τη λεπτομέρεια. Αποτελεί το έναυσμα για περαιτέρω δημιουργία, για εμπλουτισμό και συνέχιση της παράδοσης.

Αντίθετα, η διασκευή φανερώνει έλλειψη δημιουργικού πνεύματος, εκφραστική πενία, πνευματική στασιμότητα και πολιτισμική παρακμή.

Η μελέτη του αρχετύπου δεν σημαίνει οπισθοδρόμηση. Η επιστροφή στη ρίζα¹ δηλώνει ότι η έπικαιρότητα δεν μπορεί να είναι αυτάρκης, εάν περιορίζεται μόνο στο παρόν. Πρέπει να αντλεί από το παρελθόν, για να προετοιμάζει το μέλλον.

Μελετούμε τα κλασικά έργα όχι για να τα μιμηθούμε δουλικά, αλλά για να εκφράζουμε αρτιότερα τη δική μας έμπνευση.

Είναι αλήθεια πως τα αρχέτυπα έχουν έναν ασύγκριτο πλούτο εκφραστικών αποχρώσεων, μια δομή δωρικής απλότητας, μια μεγαλοσύνη και μια δύναμη που μπορεί να εκφράσει ακόμη και την αίσθηση του μεταφυσικού, ωσάν οι δημιουργοί των κλασικών έργων να είχαν περισσότερες αισθήσεις, μεγαλύτερη αγχίνια, περισσότερη φαντασία².

Το να θέλουμε να υποκαταστήσουμε τα αρχέτυπα με το πρόσχημα του συγχρονισμού, μαρτυρεί το ολιγότερο έλλειψη φιλοσοφικής κατάρτισης.

Ο νόστος δεν σημαίνει παραίτηση από την ενεργό δράση, αλλά επιστροφή στη χαρά της δημιουργίας και τον πόθο τής ανανέωσης.

1. Στέλιου Ράμφου, *Νόστος*, Αθήνα 1987, σ. 95.

2. Κων/νου Τσάτσου, *Παιδεία και Γλώσσα*, Αθήνα 1986, σ. 34.

ΙΕΡΑ ΛΑΥΡΑ ΣΑΒΒΑ ΤΟΥ ΗΓΙΑΣΜΕΝΟΥ

Κοιτίδα της Βυζαντινής Ποίησης και Υμνογραφίας

Βασιλείου Μιχ. Δανού

Δημοσιογράφου-Ιεροψάλτου

Δύο μεγάλες εκφράσεις έδωσε στον κόσμο και την ιστορία του Πολιτισμού το Βυζάντιο. Την Τέχνη του, ιδιαίτερα την ιερή τέχνη των Εικόνων, και την Υμνογραφία του.

Και οι δύο πραγματικά γοητεύουν και μάλιστα η Υμνογραφία, η χριστιανική θρησκευτική ποίηση, που ενδιαφέρει άμεσα εμάς του Ψάλτες, αποτελεί την πλέον ζωντανή Βυζαντινή παράδοση που φθάνει μέχρι τις ημέρες μας και στην οποία στηρίζεται η όλη λατρευτική-λειτουργική της Εκκλησίας μας, παράλληλα με τη Μουσική.

Όπως σημειώνει ο καθηγητής της Βυζαντινής φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης κ. **Θεοχ. Δετοράκης**, η θρησκευτική ποίηση, ανάλογα με το περιεχόμενο και το σκοπό των ποιητών, διακρίνεται σε προσωπική και εκκλησιαστική-λειτουργική.

Η πρώτη, ικανοποιεί την ανάγκη προσωπικής έκφρασης του θρησκευτικού συναισθήματος (Γρηγόριος Ναζιανζηνός:329-390), ενώ η δεύτερη εξυπηρετεί τις λειτουργικές ανάγκες της Εκκλησίας (Κοσμάς ο Μελωδός:

674/76-752/54). Βασική διάκριση της προσωπικής θρησκευτικής ποίησης από την εκκλησιαστική είναι η μουσική επένδυση. Η πρώτη γράφεται και διαβάζεται ως ποιητικός λόγος, ενώ η δεύτερη, είναι σύμφυτη με την ιερή μελωδία που διεγείρει το θρησκευτικό τόνο και υπηρετεί συνάμα την αισθητική έκφραση της Εκκλησίας.

Ο ποιητής-υμνογράφος υποτάσσει το εγώ του στο υπερατομικό εγώ της Εκκλησίας και γίνεται η φωνή της, για να παρακινήσει τους πιστούς σε προσευχή και δοξολογία, σε μετάνοια.

Πόσοι όμως από όλους εμάς τους Πρωτοψάλτες, Λαμπαδάριους και τις εκατοντάδες των χορωδών που επανδρώνουν τα Αναλόγια των Ιερών Ναών της Ελλαδικής Ορθοδόξου Εκκλησίας και όχι μόνο, γνωρίζουμε Υμνογράφους και Μελωδούς που με τα αξεπέραστα έργα τους σημάδεψαν την όλη υμνολογία; Επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον μας στην εκμάθηση της πατρώας Βυζαντινής μας Μουσικής και την εκτέλεση των Ύμνων, μας διαφεύγει, ίσως όχι ηθελημένα, η γνώση της πατρότητας των επιμέ-

ρους συνθέσεων, θεσπέσιων και θεόπνευστων. Έτσι, όταν ψάλλουμε το «*Η Παρθένος σήμερον τον υπερούσιον τίκτει*», το «*Την τιμιωτέραν των Χερουβίμ*», το «*Προσταχθέν μυστικώς*» ή το «*Ιδού ο Νυμφίος έρχεται*», το μυαλό μας δεν πάει στον συντάκτη του Ύμνου δηλαδή στον **Ρωμανό τον Μελωδό** ή τον **Κοσμά τον Ποιητή** και τον **Ιωάννη Δαμασκηνό**. Σχεδόν τους προσπερνάμε και δεν δίνουμε σημασία στο νόημα των λέξεων του ύμνου, αλλά στη μουσική του εκτέλεση. Και όμως, αν είχαμε νωρίτερα από κάθε ψαλμωδία ασχοληθεί και με τη σύνθεση του κάθε ύμνου και είχαμε κατά κάποιο τρόπο μπει στο πετσί του μελωδού και υμνογράφου, η μουσική εκτέλεσή του θα είχε το ιδεώδες αποτέλεσμα, προς τέρψη και κατάνυξη των πιστών.

Η Εκκλησία μας, από των Αποστολικών χρόνων έχει να επιδείξει πληθώρα υμνογράφων, οι οποίοι στους πρώτους αιώνες υμνούσαν τον Τριαδικό Θεό και μετά την αναγνώριση του Χριστιανισμού ως επισήμου θρησκείας της Βυζαντινής αυτοκρατορίας (Διάταγμα Μεδιολάνων), και την αποδοχή από Οικουμενική Σύνοδο της **Παρθένου Μαρίας ως Θεοτόκου**, η υμνογραφία πέρασε και στον Άνθρωπο, τους Μάρτυρες και Άγιους της Εκκλησίας μας, δηλαδή από τα Τριαδικά, περάσαμε στα Θεοτοκία και τα Μαρτυρικά ή Αγιολογικά.

Στο σημείωμα μας αυτό θα αναφερθούμε αποκλειστικά στους Σαββαίτες Πατέρες που συνέθεσαν και

μελώδησαν τη συντριπτική πλειοψηφία των σήμερα ψαλλομένων στις Εκκλησίες μας τροπαρίων.

Αναμφίβολα, η **Ιερά Λαύρα Σάββα του Ηγιασμένου**, στη μακρόχρονη ανά τους αιώνες ιστορία και παρουσία της, σημάδεψε αποφασιστικά τη λειτουργική-λατρευτική διαδικασία και πρακτική της Εκκλησίας μας. Κείμενη επί της δεξιάς πλευράς του Χειμάρρου των Κέδρων στην άνυδρη και αφιλόξενη έρημο της Ιουδαίας, κοντά στα Ιεροσόλυμα, φιλοξένησε κατά καιρούς τεράστια πνευματικά αναστήματα μεταξύ των οποίων: ο **Ανδρέας Κρήτης**, ο **Ιωάννης Δαμασκηνός**, ο **Κοσμάς ο Μελωδός**, ο **Στέφανος ο Ποιητής** και οι **Θεοφάνης και Θεόδωρος οι Γραπτοί**.

Εδώ στη Λαύρα συντάχθηκε το **Τυπικό** των Ιερών Ακολουθιών πάνω στο οποίο, σε βασικές του αρχές, στηρίζεται και σήμερα η Εκκλησία μας και εδώ μελοποιήθηκε η **Οκτώηχος**. Εδώ γεννήθηκε το νέο είδος της ποίησης ο **Κανόνας**, που εκτόπισε από τα τέλη του Ζ΄αι. το **Κοντάκιο** από τη λειτουργική της Εκκλησίας μας. Εδώ συστηματοποιήθηκε η «τεχνολογία» θα λέγαμε και κατατάχτηκαν τα μουσικά μέλη στα πλαίσια του ήχου, με βάση τα αρχαία ελληνικά κείμενα και πρότυπα. Και σε αυτά, προστέθηκαν στη συνέχεια μελιτορυθμικά στοιχεία που συγκρότησαν το καλλιτεχνικό σύνολο που όλοι μας αποκαλούμε σήμερα **Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική**. Τέλος, εδώ, στη Λαύρα Σάββα του Ηγιασμένου, θεμελιώθη-

κε η «**Γραμματική της Μουσικής**», το δικό μας γνωστικό-ψαλτικό αντικείμενο. Το πλήρες κείμενό της σώζεται σε μεμβράνη του υπ. αριθμ. 570 κώδικα της Βιβλιοθήκης της Ι. Μ. Διονυσίου Αγίου Όρους και επιγράφεται: «**Αρχή των σημείων της ψαλτικής τέχνης των ανιόντων και κατιόντων σημάτων και πνευμάτων και πάσης χειρονομίας**». Είναι έργο του Ιωάννου Δαμασκηνού βάσει του οποίου συνέθεσε, με τη βοήθεια και ουσιαστική συμμετοχή βέβαια και του θετού του αδερφού Κοσμά του Μελωδού την Οκτώηχο. Ο μακαριστός Μητροπολίτης Σερβίων και Κοζάνης κυρός **Διονύσιος Ψαριανός** έλεγε ότι, «*οι ύμνοι της Εκκλησίας μας αποτελούν θρησκευτικά ποιήματα στα οποία προστέθηκε η μουσική, αλλά και με-*

λοποίηση, δηλαδή και μουσική μαζί όπου, ο κάθε στίχος είναι και μια μουσική φράση, μια μουσική εικόνα...».

Ο άρχοντας Πρωτοψάλτης του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως **Κωνσταντίνος Πρίγγος** τόνιζε στους μαθητές του ότι, «*η πατρώα βυζαντινή μουσική δεν είναι μόνο τέχνη, παράλληλα με το τάλαντο της φωνής. Είναι καρδιά, είναι μεράκι, είναι πάθος, είναι ορθόδοξη πίστη, είναι κατάνυξη, είναι στάση ζωής...*».

Εμείς, με βάση και τα ανωτέρω θα προσθέταμε και τη γνώση και συναντίληψη των ψαλμών, παράλληλα με τους συνθέτες τους υμνογράφους και μελωδούς. Έτσι το ακουστικό αποτέλεσμα θα ήταν πιο ολοκληρωμένο και διεισδυτικό.

(Συνεχίζεται)

✿ Συναυλία για την Άλωση της Πόλης από την Αρχιεπισκοπή Αθηνών

Η Ιερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών διοργάνωσε συναυλία με τίτλο: Γιάννης Μαρκόπουλος | Για την Άλωση: Μνήμη διαρκής, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, στις 29 Μαΐου 2014 και ώρα 20:30.

Η συναυλία πραγματοποιήθηκε στην Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης και αποτέλεσε έναν φόρο τιμής και μνήμης στην Άλωση της Κωνσταντινούπολης, το τραγικό αυτό συμβάν που όρισε το τέλος της υπερχλιετούς Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Ο Γιάννης Μαρκόπουλος, εμβληματική προσωπικότητα της σύγχρονης ελληνικής δημιουργίας με διεθνή ακτινοβολία, κατάρτισε ένα πρόγραμμα -απαρτιζόμενο από το πρώτο μέρος του σπουδαίου έργου του, «ΑΝΑ-ΓΕΝΝΗΣΗ Κρήτη ανάμεσα σε Βενετιά και Πόλη», καθώς και επιλεγμένες συνθέσεις και τραγούδια

από την μακροχρόνια εργογραφία του- που αφηγείται, δίχως να λησμονεί, την πορεία από την Άλωση μέχρι το σήμερα και φιλοδοξεί να λειτουργήσει ως ένα μουσικό ενθύμιο διαρκούς μνήμης. Διεύθυνε ο συνθέτης.

Ο Αρχιεπίσκοπος χαρακτήρισε την Άλωση της Πόλης ως «ορόσημο στην ιστορία» και επεσήμανε πως «η Βασιλεύουσα υπήρξε η λαμπρότερη πολιτεία του κόσμου ... ήταν η Πόλη που έκρυβε μέσα της όλο τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία...». Αναφερόμενος δε στο μουσικοσυνθέτη Γιάννη Μαρκόπουλο είπε πως «είναι από τους πιο κατάλληλους να αναδείξουν με την τέχνη τις μνήμες της Πόλης». Εκτός των άλλων στη συναυλία έλαβε μέρος και ο Πρωτοψάλτης και Άρχων Ύμνωδός της Μ.τ.Χ.Ε. Γεώργιος Χατζηχρόνογλου.

✿ Ο καταλύτης της αγχωτικής νεύρωσης

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 3 Ιουνίου 2015 στην αίθουσα εκδηλώσεων του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός», η διάλεξη του Πανασιολογιστάτου Αρχιμανδρίτου π. Κυρίλλου Κωστοπούλου, Ιεροκήρυκα της Ι.Μ. Πατρών και Διδάκτορα Θεολογίας, με θέμα: «Ο καταλύτης

της αγχωτικής νευρώσεως».

Η διάλεξη πραγματοποιήθηκε υπό την αιγίδα του Μεταπτυχιακού Φοιτητικού Θεολογικού Συνδέσμου και του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός».

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Ελλογιμώτατος καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου

Αθηνών και Πρόεδρος του Φιλολογικού Συλλόγου «Παρνασσός» κ. Εμμανουήλ Μικρογιαννάκης, ο Ελλογιμώτατος Κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής Αθηνών κ. Μάριος Μπέγζος και η Γενική Γραμματέας του Μεταπτυχιακού Φοιτητικού Θεολο-

γικού Συνδέσμου. κ.Ελένη Κατσαρά.

Την εκδήλωση πλαισίωσε τμήμα της Χορωδίας της Παννεληνίου Ενώσεως Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής οι «Υπέρμαχοι», με Χοράρχη τον Άρχοντα Υμνωδό της Μ.τ.Χ.Ε. κ.Γεώργιο Χατζηχρόνογλου.

✿ Επετειακή συνάντηση Βυζ. Εκκλ./κών χορωδιών

Ο πρώην «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Ιεροψαλτών (και σημερινός Σύνδεσμος Ιεροψαλτών Περιφέρειας Αττικής) "Ρωμανός ο Μελωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός"», με την ευκαιρία της συμπλήρωσης διακοσίων (200) ετών από την καθιέρωση της Νέας Μεθόδου Αναλυτικής Σημειογραφίας της Εκκλησιαστικής Μουσικής, διοργάνωσε «**Επετειακή Συνάντηση Βυζαντινών Εκκλησιαστικών Χορωδιών**», με τον εμβληματικό τίτλο: «ΠΟΛΥΤΡΟΠΩΣ ΟΜΟΤΡΟΠΟΙ ΤΗ ΘΕΙΑ ΤΕΧΝΗ ΠΡΟΣΚΑΡΤΕΡΟΥΜΕΝ», που έθεσε ως προμετωπίδα της ιστορικής αυτής, για τον «Πανελλήνιο Σύνδεσμο», συνάντησης των Βυζαντινών Εκκλησιαστικών Χορωδιών.

Η εκδήλωση, που είχε τεθεί υπό την αιγίδα του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου του Β', πραγματοποιήθηκε στο Αμφιθέατρο του Πολεμικού Μουσείου στην Αθήνα στις 13 Μαΐου 2015, στις 7,30 μ.μ. Σ' αυτή έλαβαν μέρος οι

Χοροί ιεροψαλτών, με τη σειρά που εμφανίστηκαν: 1^{ος} Χορός: «Πανελλήνιος Σύνδεσμος ιεροψαλτών, Ρωμανός ο Μελωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός». Χοράρχης: Αθανάσιος Χρ. Παπαζαής, Μουσικοπαιδαγωγός, Πρόεδρος του Συνδέσμου. 2^{ος} Χορός: Ψάλτης: Ο Αγιορείτης μοναχός Ιάκωβος, Πρωτοψάλτης (από το 2010) του Ι. Ναού του Πρωτάτου Αγίου Όρους, μετά χορού ψαλτών. 3^{ος} Χορός: «Εργαστήρι Ψαλτικής». Χοράρχης: Αθανάσιος Παϊβανάς. 4^{ος} Χορός: «Ελληνική Βυζαντινή Χορωδία». Ιδρυτής: Ο αείμνηστος Λυκούργος Αγγελόπουλος, Χοράρχης: Γεώργιος Κωνσταντίνου, Δρ. του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. 5^{ος} Χορός: «Μαϊστορες της Ψαλτικής Τέχνης». Χοράρχης: Ο Αναπλ. Καθηγητής Αχιλλεύς Χαλδαϊκής. Και 6^{ος} Χορός: Σχολή Βυζαντινής και Παραδοσιακής Μουσικής, Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών. Χοράρχης: Ο Καθηγητής της Σχολής Κωνσταντίνος Αγγελίδης.

Ο Πρόεδρος του ως άνω Πανελληνίου Συνδέσμου Ιεροσαλτών κ. Αθανάσιος Χρ. Παπαζαρής, αναφερόμενος στο στόχο της εν λόγω εκδήλωσης, γράφει στο εισαγωγικό σημείωμά του, στο σχετικό έντυπο φυλλάδιο του προγράμματος της εκδήλωσης ότι: «Η επετειακή αυτή συνάντηση Βυζαντινών Εκκλησιαστικών Χορωδιών...έχει διττό στόχο και ο σκοπό. Αφ' ενός στοχεύει στην προβολή και ανάδειξη της πατρώας Ορθοδόξου Ελληνόφωνης Εκκλησιαστικής μας Μουσικής Παράδοσης, αφ' ετέρου αποσκοπεί στη διατήρηση και ισχυροποίηση της ενότητας όλου του ελληνόφωνου ιεροσαλτικού κόσμου, πέρα αλλά και μέσα από τις διάφορες «τάσεις» ύφους και εκφοράς του εκκλησιαστικού μέλους, όπως δι-

αμορφώθηκαν στα διακόσια χρόνια, από το 1814 μέχρι σήμερα».

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, τέλος, στο σχετικό χαιρετιστήριο μήνυμά του, για την εν λόγω εκδήλωση (υπ' αρ. πρωτ. 1259/20.4.2015), μεταξύ των άλλων γράφει: «Επευλογώ την εκδήλωση με βεβαία την πεποίθηση ότι, η παρουσία «ομοθυμαδόν» τόσων χορωδιών καθώς και διαφόρων αποχρώσεων ερμηνευτικών προτάσεων της καθ' ημάς εκκλησιαστικής μουσικής, θα συντελέσει στην περαιτέρω γόνιμη έρευνα των μουσικολογικών ζητημάτων, αλλά και στην αλληλοκατανόηση και την εις αλλήλους αγάπη των διακονούντων τόσο την μεγάλη αυτή μουσική, όσο και το αναλόγιον...».

Π.Κ.Μ.

❖ Βυζαντινομουσικολογική τιμητική εσπερίδα

Την Κυριακή 27 Σεπτεμβρίου 2015, στην ιστορική Αίθουσα Συνεδριάσεων της Παλαιάς Βουλής των Ελλήνων (Εθνολογικό Μουσείο – Πλατεία Κολοκοτρώνη) στην Αθήνα, πραγματοποιήθηκε **Βυζαντινομουσικολογική Τιμητική Εσπερίδα, Εις Μνημόσυνον Πρωτοψάλτη και Χοράρχη Γεωργίου Αντ. Σύρκα.**

Η εκδήλωση διενεργήθηκε υπό την αιγίδα των: «Πανελληνίου Συνδέσμου Ιεροσαλτών «Ρωμανός ο Με-

λωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός» και της - «Ομοσπονδίας Συλλόγων Ιεροσαλτών Ελλάδος» (ΟΜΣΙΕ).

Τη διοργάνωση της εκδήλωσης είχε αναλάβει ο Καθηγητής Ιατρός Ωτορινολαρυγγολογίας Σπύρος Παπασπύρου, ο οποίος για σαράντα χρόνια (1963-2003), εκτός από μέλος της Χορωδίας του αιμνήστου Γ. Α. Σύρκα και στενός φίλος του ήταν ο συλλέκτης, συντηρητής και φύλακας ενός πλούσιου και πολύτιμου υλικού

(όπως π.χ. πολλών μουσικών αρχείων, ηχογραφημένων ύμνων και ραδιοφωνικών εκπομπών, με μονωδιακές και χορωδιακές εκτελέσεις, βιντεοσκοπημένων συναυλιών και τηλεοπτικών εκπομπών κ. ά), τόσο από το προσωπικό του αρχείου, όσο και από διάφορες άλλες διάσπαρτες καταχωρήσεις άλλων φορέων.

Το Πρόγραμμα της εν λόγω εκδήλωσης περιλάμβανε:

- Σύντομους χαιρετισμούς από εκπροσώπους Εκκλησιαστικών και θεσμικών οργάνων Ιεροσαλτικών Συλλόγων.

- Πρώτη παρουσίαση και «πλοήγηση» σε νεότευκτη, προσωπική ιστοσελίδα Γεωργίου Σύρκα (www.georgiossyrkas.com), η οποία περιέχει το πλούσιο συγγραφικό και μουσικολογικό του έργο, με μουσικολογικά σχόλια, μαγνητοφωνημένες ή βιντεοσκοπημένες, μονωδιακές και χορωδιακές εκτελέσεις, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές πενήντα (50) και πλέον ετών.

- Καλοφωνικό Μουσικοβυζαντινό Διαγωνισμό με ύμνους μελοποι-

μένους από τον αιμίνηστο Γεώργιο Σύρκα και με διαγωνιζομένους νέους ιεροψάλτες ηλικίας μέχρι 25 ετών.

- Επιλογή, κατά την ώρα της εκδήλωσης, από κριτική επιτροπή των τριών πρώτων και βράβειυσή τους με σχετικό τιμητικό δίπλωμα και τόμους μουσικών βιβλίων του Γεωργίου Σύρκα. Στον πρωτεύσαντα χορηγήθηκε επιπλέον και χρηματικό έπαθλο.

Ο συντάκτης των γραμμών αυτών, υπήρξε όχι μόνο μέλος της Χορωδίας, αλλά και ένθερμος θαυμαστής του μεγάλου μουσικού του ταλέντου, του πηγαίου, ειλικρινούς και ανεπιτήδευτου χαρακτήρα του, του απαλλαγμένου από έπαρση και εγωισμό, του ταπεινού (κυριολεκτικά) και σπουδαίου (ουσιαστικά) αιμνήστου Πρωτοψάλτου και προπάντων Ανθρώπου (με κεφαλαίο Α) Γεωργίου Σύρκα. Επιθυμεί δε να εξομολογηθεί ότι κάθε φορά που ψάλλει μαθήματα του συγκινείται, αναθυμούμενος τον χαρισματικό αυτόν άνθρωπο, όπως και τη στιγμή αυτή, και αυθόρμητα μέσα του – «κανοναρχεί»: *Αιωνία του η μνήμη!*

Π.Κ.Μ.

❖ Διεθνές επετειακό Συνέδριο Μουσικολογίας

Το Μουσικολογικό αυτό Συνέδριο, με θέμα: «1814-2004: 200 χρόνια από την καθιέρωση της Νέας Μεθόδου», διοργανώθηκε από

το «Σχολείον Ψαλτικής», που έχει την έδρα του στο Μαρούσι Αττικής. Πραγματοποιήθηκε δε στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών: από τις 17 έως τις

18 Οκτωβρίου 2014, υπό την Αιγίδα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών και με την ευλογία της Α. Θ. Π., του Αρχιεπισκόπου Κων/πόλεως και Οικουμ. Πατριάρχου, κ. κ. Βαρθολομαίου.

Το πρόγραμμα του συνεδρίου αυτού περιλάμβανε: α) Καλωσόρισμα,

από τον κ. Κων/νο Μπουσδέκη, ιδρυτή του Σχολείου, Χαιρετισμούς και ανάγνωση μηνυμάτων, φορέων και προσώπων β) Εικοσιέξι ειδικές Μουσικολογικές Εισηγήσεις και γ) Δύο Χορωδιακές ψαλτικές; Εκδηλώσεις.

Π.Κ.Μ.

❖ ΣΤ' Διεθνές Συνέδριο Μουσικολογικό και Ψαλτικό

Από τις 21 έως 23 Οκτωβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε στο κεντρικό κτίριο του Πανεπιστημίου Αθηνών, στην Αθήνα, το έκτο (6^ο) Διεθνές Μουσικολογικό και Ψαλτικό Συνέδριο, με θέμα: «Οι τρεις Διδάσκαλοι: Χρύσανθος, Γρηγόριος, Χουρμούζιος και η Νέα Μέθοδος Σημειογραφίας. 200η επέτειος: 1814/15-2015».

Το εν λόγω Συνέδριο πραγματοποιήθηκε από το Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, σε συνδιοργάνωση με το τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Παν/μίου Αθηνών, υπό την ευλογία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθη-

νών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου και με την οικονομική υποστήριξη της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου Αγίου Όρους.

Το πρόγραμμα του συνεδρίου περιλάμβανε: α) Χαιρετισμούς εκ μέρους φορέων: της Εκκλησίας της Ελλάδος, του Πρυτάνεως του Παν/μίου Αθηνών, του Ιδρύματος Βυζαντινής Μουσικολογίας και του τμήματος Μουσικών σπουδών του Παν/μίου Αθηνών. β) Μια κεντρική Εισήγηση, από τον Ομότιμο καθηγητή του Παν/μίου Αθηνών κ. Γρ. Θ. Στάθη, σαρανταέξι (46) Επιστημονικές Ανακοινώσεις και γ) έξι (6) Χορωδιακές ψαλτικές Εκδηλώσεις.

Π.Κ.Μ.

ΕΦΥΓΕ Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΜΟΥΣΙΚΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

Επικήδειος λόγος

Στον αείμνηστο άρχοντα μουσικοδιδάσκαλο
της Μ.τ.Χ.Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΚΑΤΣΙΦΗ

Από τον Πρόεδρο της Ενώσεώς μας και άρχοντα Υμνωδό
της Μ.τ.Χ.Ε. *Ανδρέα Γκοτσόπουλο*

Σεβαστός άρχοντας Βασίλειος Κατσιφής (1923-2015), μουσικοδιδάσκαλος της Μ.τ.Χ.Ε, επάξια ανήκει στους συνεχιστές και εμπνευστές της Εθνικής μας Μουσικής.

Ήταν ενάρετος, πράος, ταπεινός, εργατικός, ακέραιος χαρακτήρας αγαθός, μειλίχιος, αφιλοκερδής. Αι-

σθάνομαι δυσκολία να επαινέσω τον άνδρα, διότι η αρετή δεν χρειάζεται εγκώμιον.

Ως ιεροψάλτης ήταν άριστος. Πραγματικός άρχων στο στασίδι. Φωνή χειμαρρώδης, στεντορεία, ευλύγιστη, που κατέβαινε σαν πρωινή δροσιά στις ψυχές των πιστών.

Πεπληρωμένος απο την θείαν μουσικήν κατάρτισιν, εκαίετο κυριολεκτικά απο την θερμότητα των συναισθημάτων όταν έψαλλε στον ναό. Δια τούτο η καλλιτεχνική του ευαισθησία δεν ήταν επιτηδευμένη, αλλά πυρπολούσε τον ψυχικό του κόσμο ως θείος σπινθήρας, που κατέκαιε τους πονηρούς λογισμούς και τις εμπαθείς σκέψεις. Είχε κατανοήσει, ότι η ψαλτική τέχνη ολοκληρώνεται όταν κινείται στη θεία πνευματική σφαίρα. Για τον λόγο αυτό, η προσπάθεια του ήταν να εμφυσησει στους μαθητές του ταπεινόν φρόνημα, διότι όπως έλεγε, πρέπει να το ομολογήσωμε ότι εμείς οι

ιεροψάλτες δυστυχώς, πάσχουμε απο το σύνδρομο της υπεροψίας, που ως λοιμική νόσος υποσκάπτει και κατατρώγει κάθε πνευματική ικμάδα.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Πανελληνίου Ενώσεως Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής «Οι Υπέρμαχοι», στην οποία προσέφερε ανεκτίμητες υπηρεσίες από την θέση του Προέδρου και όχι μόνο.

Αγαπητέ μας δάσκαλε.

Όλοι εμείς που σε γνωρίσαμε προσωπικά, θα θυμόμαστε πάντα τον αδαμάντινο και ακέραιο χαρακτήρα, καθώς και την μαχητικότητα που σε διέκρινε στον κοινό αγώνα μας, για την προάσπιση την μουσικής μας.

Ήσουν πάντα ασυμβίβαστος σε όποια παραχάραξη της πατρώας μουσικής. Ευγνωμονούμε και τιμούμε, έλεγε, όλους τους πατριαρχικούς άρχοντες και ιεροψάλτες, οι οποίοι με θρησκευτική ευλάβεια έψαλλαν και ψάλλουν μεταδίδοντας την πλούσια παράδοσή μας χωρίς καμία αλλοίωση. Η μουσική μας είναι η μοναδική που μας ενώνει και θα μας ενώνει όλους για πάντα.

Η πλούσια παρακαταθήκη του Πέτρου Λαμπαδαρίου, του Ιωάννου Πρωτοψάλτου, του Δανιήλ Πρωτοψάλτου, του Γεωργίου Κρητός, του Θεοδώρου Φωκαέως, του Μπερεκέτου και πολλών άλλων που έγραψαν μουσική, έτσι ακριβώς εσώθηκε μέχρι σήμερα από τους εκάστοτε διαδόχους

τους, που μας κληροδότησαν όλη την εκκλησιαστική μας μουσική παράδοση, η οποία πρέπει να εκτελείται όπως ακριβώς οι ίδιοι την έχουν γράψει. Μας έλεγε λοιπόν αν όλα αυτά καταφέρνεις να τα ψάλλεις σύμφωνα και με το Πατριαρχικό ύφος, θα είσαι και εσύ ένας άξιος συνεχιστής της γνήσιας μουσικής μας.

Ο σεβαστός δάσκαλος Βασίλειος Κατσιφής κατάφερε να ασχοληθεί με όλες του τις δυνάμεις για την διάδοση και την διατήρηση της παραδοσιακής εθνικής μουσικής, τόσο της Βυζαντινής Εκκλησιαστικής, όσο και της παραδοσιακής Δημοτικής μας μουσικής.

Σε ευχαριστούμε δάσκαλε για όσα μας δίδαξες και μας προσέφερες, όχι μόνο με λόγια και έργα, αλλά και με το παράδειγμά σου, ως γνήσιος υπέρμαχος που ήσουν. Πάντα άγρυπνος και έτοιμος να αποτρέπεις οποιονδήποτε κίνδυνο και να νουθετείς τους συναδέλφους και τους μαθητές σου. Εμείς υποσχόμαστε ότι θα ακολουθήσουμε το παράδειγμά σου.

Αγαπητέ μας δάσκαλε

Σου ευχόμαστε ολόψυχα ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή σου και να σε κατατάξει στο «συνάφι», όπως έλεγε χαρακτηριστικά στο αξέχαστο ψαλτοτράγουδό σου, των άλλων συναδέλφων σου ψαλτών, που κι εσύ είχες κατατάξει, ώστε όλοι μαζί να συμπάλλετε στις ουράνιες λειτουργίες.

«Ας είναι αιωνία η μνήμη σου»

❖ *Τροποποίηση Καταστατικού, μεταφορά έδρας και λειτουργία γραφείων*

Τῆ Ἐνωσή μας προχώρησε στην αναγκαία τροποποίηση του υπάρχοντος καταστατικού λειτουργίας της. Πραγματοποιήθηκε η μεταφορά της έδρας της από την Νέα Σμύρνη στον Χολαργό Αττικής.

Παράλληλα αναζητήθηκε και βρέθηκε ο κατάλληλος χώρος για την στέγαση και λειτουργία των νέων μας γραφείων. Ο νέος χώρος είναι κατάλληλος για συνέδρια, διαλέξεις, σεμινάρια, εκδηλώσεις και διάφορες άλλες δραστηριότητες.

Η διεύθυνση, τα τηλέφωνα και το email της Ενώσεώς μας αναγράφονται στη δεύτερη σελίδα του περιοδικού μας.

❖ *Δυναμική συνεδριάσεων Δ.Σ.*

Ως γνωστόν μετά τις αρχαιρεσίες τις 1^{ης} Δεκεμβρίου 2013, εκλέχθηκε το νέο Δ.Σ. της Ἐνωσης των Ὑπερμάχων. και η συγκρότησή του σε σώμα έγινε την 8^η Δεκεμβρίου 2013. Τα ονόματα και οι αρμοδιότητες των μελών του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της Ενώσεώς μας αναγράφονται στη 2^η σελίδα του περιοδικού μας.

Κατά το παρελθόν έτος 2015 πραγματοποιήθηκαν δώδεκα (12) τακτικές και πέντε (5) έκτακτες συνεδριάσεις του Δ.Σ..

Οι συνεδριάσεις του Δ.Σ. κατά κανόνα είναι ανοιχτές για τα μέλη και τους φίλους της Ἐνωσης. Επίσης καλοδεχούμενη είναι και κάθε νέα, καλοπροαίρετη ενδιαφέρουσα και ωφέλιμη για την Ἐνωσή μας πρόταση από οποιοδήποτε μέλος ή φίλο της.

❖ *Αναδιοργάνωση της ιστοσελίδας*

Το Δ.Σ. της Ἐνωσης των Ὑπερμάχων συναισθανόμενο τις ραγδαίες εξελίξεις στον χώρο της επικοινωνίας, της ταχύτητας των δεδομένων και την δυνατότητα της διάχυσης της πληροφορίας σε παγκόσμιο πλέον επίπεδο, καθώς και την απαίτηση μελών και φίλων, ύστερα από σχετική συνεδρίαση και διεξοδική συζήτηση, πήρε την απόφαση για ριζική αναμόρφωση της ιστοσελίδας της Ἐνωσής μας στο διαδίκτυο. Ἐτσι ευελπιστούμε ότι αυτή θα καταστεί μια αξιόλογη και ενδιαφέρουσα πύλη για τα μουσικολογικά πράγματα που αφορούν την Ἐθνική μας μουσική παράδοση και κληρονομιά, τόσο στο χώρο της Εκκλησιαστικής Ποίησης και Μουσικής, όσο και ευρύτερα στο παραδοσιακό Δημοτικό και Λαϊκό τραγούδι.

Την εν γένει προσπάθεια επιμελούνται έμπειροι συνάδελφοι, που ασχολούνται στο χώρο της πληροφορικής και των νέων τεχνολογιών, αλλά και αρωγοί – εθελοντές που συνδράμουν το έργο της Ενώσεώς μας.

❖ Η ιστοσελίδα μας

<http://www.ypermahoi.gr>

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι παραλήπτες και αναγνώστες - μέλη μας μπορούν στην ως άνω ιστοσελίδα μας να ενημερώνονται (οπτικά και ακουστικά) για τις εκδηλώσεις μας.

❖ Ψήφισμα

Σ’Ενωσή μας συμπαιριστάμενη στο πένθος για την εκδημία του Πρωτοψάλτου Λυκούργου Αγγελόπουλου εξέδωσε το ακόλουθο Ψήφισμα: Το Διοικητικό Συμβούλιο της Πανελλήνιας Ένωσης Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής “ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ” σε έκτακτη συνεδρίαση μετά την θλιβερή είδηση του θανάτου του Πρωτοψάλτου του Ιερού Ναού Αγίας Ειρήνης Αθηνών επί της οδού Αιόλου, Λυκούργου Αγγελόπουλου, αποφάσισε ομόφωνα:

1) Να εκφράσει την βαθύτατη θλίψη του στους οικείους του.

2) Να παραστεί στην εξόδιο ακολουθία.

3) Αντί κατάθεσης στεφάνου να διατεθεί ένα συμβολικό χρηματικό ποσό στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών, ως ελάχιστη προσφορά για τις δραστηριότητές της στον τομέα της κοινωνικής μέριμνας.

4) Το παρόν ψήφισμα να δημοσιευθεί στο περιοδικό «Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ».

❖ Ψήφισμα

*Τ*ο Διοικητικό Συμβούλιο της Πανελλήνιας Ένωσης Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ» σε έκτακτη συνεδρίασή του την 30η Μαρτίου 2016 μετά την θλιβερή είδηση του θανάτου του συναδέλφου Πρωτοψάλτου Φιλίππου Οικονόμου Μουσικολόγου-συγγραφέα αποφάσισε ομόφωνα τα κάτωθι: 1) Να εκφράσει την βαθύτατη θλίψη του στους οικείους του. 2) Να παραστεί στην εξόδιο ακολουθία. 3) Το παρόν ψήφισμα να δημοσιευθεί στο περιοδικό «Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ».

❖ Έκφραση ευχαριστιών και ευαρέσκειας

Σ’Ενωσή μας εκτιμώντας την πρωτοβουλία του αρωγού μέλους της κ. Αρώνη Ιωάννη από την Ιεράπετρα Κρήτης του έστειλε την ακόλουθη ευχαριστήρια επιστολή: «Με την παρούσα επιστολή και ενεργώντας με την ομόφωνη γνώμη των μελών του Δ.Σ. και των αρωγών -εθελοντών της Ένωσης των Υπερμάχων, θα θέλαμε να εκφράσουμε τις ευχαριστίες και την ευαρέσκεια προς το πρόσωπό σας, για την από μέρους σας πρωτοβουλία ανάληψης της ευθύνης για την διοργάνωση και πραγματοποίηση της συνεστίασης μελών και φίλων του ιεροψαλτικού κόσμου της περιοχής σας, συνεστίασης η οποία πραγματοποιήθηκε την Κυριακή του

Ασώτου του 2015 και στέφθηκε από απόλυτη επιτυχία. Θερμές ευχαριστίες και για το ποσό των χρημάτων που συγκεντρώσατε και το οποίο αποτελεί μια σημαντικότερη συνεισφορά και βοήθεια προς την Ένωσή μας».

❖ Γνωστοποίηση ενδιαφέροντος ιστοσελίδας

Εας γνωστοποιούμε ότι, όπως μας ενημέρωσε με σχετικό

κείμενο του (στις 25.2.2016) ο αγαπητός συνάδελφος και μέλος του Δ.Σ. της Ενώσεώς μας κ. Φώτης Θεοδωρακόπουλος από το Αίγιο, ανανέωσε την ιστοσελίδα του: www.mygironoou.gr και όπως ανακοινώνει «δέχεται παραγγελίες πώλησης βιβλίων με ελάχιστο κόστος». Κάθε ενδιαφερόμενος συνάδελφος μπορεί να επισκεφθεί την εν λόγω ιστοσελίδα και να επικοινωνήσει μαζί του.

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ

Ενημερώνουμε τα μέλη και τους φίλους της Πανελληνίου Ενώσεως Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής «ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ», ότι οι συνδρομές είναι τα κύρια έσοδα της Ενώσεώς μας. Κατά συνέπεια αυτά αποτελούν και το μοναδικό οικονομικό έσοδο για τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων της. Γι αυτό στην εθνική τράπεζα της Ελλάδος έχει ανοιχτεί σχετικός λογαριασμός στο όνομα της Ενώσεως, με αριθμό IBAN: GR 630110099000009900154668

Παρακαλούμε θερμά και ευχαριστούμε προκαταβολικά εσάς όλα τα μέλη και τους φίλους της Ενώσεώς μας για την ευγενική ανταπόκρισή σας, τόσο για την έγκαιρη και τακτική κατάθεση της συνδρομής σας, όσο και για τις ποιοσδήποτε φιλόφρονες και ανιδιοτελείς προσφορές σας.

ΜΝΗΜΗ ΚΟΙΜΗΘΕΝΤΩΝ ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΑ

■ *Αγγελόπουλος Λυκούργος (1941-2014)*

Ο αείμνηστος Λυκούργος Α. Αγγελόπουλος γεννήθηκε στον Πύργο της Ηλείας το 1941 και κοιμήθηκε στην Αθήνα την Κυριακή 18 Μαΐου 2014, ύστερα από σύντομη ασθένεια, σε ηλικία 73 ετών.

Στην εξόδιο ακολουθία του, που εψάλη την Τετάρτη, 21 Μαΐου 2014, στον Ι. Ν. της Αγίας Ειρήνης στην οδό Αιόλου στην Αθήνα (όπου έψαλε από το 1982 ως πρωτοψάλτης), προέστη ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμος. Παρέστη επίσης και συνιερούργησε στην επικήδειο ακολουθία ο Μητροπολίτης Ηλείας και Ωλένης κ. Γερμανός και πολλοί άλλοι ιερείς. Ο ναός ήταν κατάμεστος από πλήθος κόσμου: συγγενών και φίλων, συνεργατών, γνωστών και συναδέλφων του εκλιπόντος, αρκε-

τών μαθητών του και πολλών άλλων.

Ο αείμνηστος Λυκούργος ήταν μια από τις πιο γνωστές προσωπικότητες της εποχής μας στο χώρο της ψαλτικής Τέχνης. Πρωτοψάλτης, διακεκριμένος Χοράρχης και αξιόλογος ερευνητής της Βυζαντινής Μουσικής. Από τα πιο αξιόλογα έργα και τις δραστηριότητες του ξεχωρίζουν: α) Η Ίδρυση, το 1977, της «Ελληνικής Βυζαντινής Χορωδίας», με αξιόλογες εμφανίσεις-παραστάσεις (πάνω από 1000) στην Ελλάδα και σε 19 άλλες χώρες, και β) η ανάληψη, εκ μέρους του (το 1978) παρουσίασης (από την ΕΡΑ – 1) κάθε εβδομάδα της ραδιοφωνικής εκπομπής: «Από την Ορθόδοξη Ανατολική Μουσική μας παράδοση», ως ειδικού συνεργάτη της Ε.Ρ.Τ. στον τομέα της Βυζαντινής Μουσικής.

■ *Βασιλείου Θεόδωρος (1953-2014)*

Ο αλησμόνητος συμπατριώτης, ο αγαπητός φίλος και εκλεκτός συνάδελφος Θεόδωρος Βασιλείου γεννήθηκε στις 24 Δεκεμβρίου του 1953 στη Στυλίδα Φθιώτιδος και έφυγε από κοντά μας τη Δευτέρα, 3 Νοεμβρίου του 2014, σε ηλικία 61 ετών.

Στην Εξόδιο Ακολουθία, που τελέστηκε την Πέμπτη, 6 Νοεμβρίου 2014

και ώρα 4.00 μ.μ. στον Ιερό Ναό της Αναστάσεως Κυρίου, του Γ' Κοιμητηρίου Αθηνών στη Νίκαια, όπου έμενε ο αείμνηστος Θεόδωρος, παραβρέθηκαν πολλοί συνάδελφοι, οι οποίοι και συνέψαλαν τους εξοδίους ύμνους με βυζαντινή μεγαλοπρέπεια, υπό τη διεύθυνση του κ. Αθανασίου Παπαζαρή, Προέδρου του Πανελληνίου Συν-

δέσμου Ιεροσαλτών «Ρωμανός ο Μελωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός».

Στη σωρό του εκλιπόντος εκφώνησαν επικηδείους: εκπρόσωπος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου, ο Γεν. Γραμματέας της Ομοσπονδίας Συλλόγων Ιεροσαλτών Ελλάδος κ. Ανδρέας Χρόνης, ο Γεν. Γραμματέας του Πανελληνίου Συνδέσμου Ιεροσαλτών Ελλάδος κ. Σπυρίδων Καμπίτσης, και μαθητής και συνεργάτης του αιμνήστου, από την Κύπρο. Επίσης εκ μέρους της Πανελληνίου Ενώσεως Προασπιστών της Εθνικής μουσικής «Οι Υπέρμαχοι», ο

Πρόεδρος της, Αρχων Υμνωδός της Μεγάλης του Χριστού Εκκλησίας, κ. Ανδρέας Γκοτσόπουλος, ανέγνωσε σχετικό ψήφισμα.

Ο αείμνηστος και εκλεκτός συνάδελφος, σπουδαίος και ονομαστός Πρωτοψάλτης της εποχής μας, Μουσικοδιδάσκαλος και Χοράρχης, Θεόδωρος Βασιλείου ήταν συμπαθής, καλοκάγαθος, ήρεμος και προσηνής ως άνθρωπος. Διακρινόταν για τη σοβαρότητα του χαρακτήρα του, το ήθος και την ευγένειά του, την καλοσύνη και την ανθρωπιά του.

■ *Ερσωτέλος Θεολόγος* (1945-2014)

Ο Επίτιμος Πρόεδρος του Πανελληνίου Συνδέσμου Ιεροσαλτών «Ρωμανός ο Μελωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός», Θεολόγος Μ. Ερσωτέλος, γεννήθηκε στις 13 Μαΐου του 1945 στην Άντισσα της Λέσβου και εξεδίμησε προς Κύριον την Τετάρτη στις 11 Ιουνίου του 2014, στην Αθήνα, σε ηλικία 69 ετών.

Στην εξόδιο Ακολουθία, που τελέστηκε την επόμενη μέρα, Πέμπτη 12 Ιουνίου 2014, στον Καθεδρικό Ι. Ναό Αγίων Πάντων Καλλιθέας, όπου έψαλε ο αείμνηστος, προέστη ο Σεβασμιωτάτος Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος- προσωπικός φίλος του εκλιπόντος – και συγχοροστάτησε και ο Πανιερώτατος Μητροπολίτης Μαραθώνος κ. Μελίτων, ο οποίος παρέστη ως εκπρόσωπος του Μακα-

ριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου του Β΄.

Η οικογένειά του: η σύζυγός του και τα δυό του παιδιά, πολλοί συγγενείς, γνωστοί και φίλοι, μαθητές και συνεργάτες του, αλλά και πλήθος κόσμου, ευχήθηκαν στον εκλιπόντα: «Μακαρία η οδός η πορεύει σήμερον».

Τους ύμνους έψαλε, από το αριστερό Αναλόγιο, πολυμελής χορός ιεροσαλτών – μελών και μη – του Πανελληνίου Συνδέσμου ιεροσαλτών, του οποίου επί έξι έτη (2008-2014) πρόεδρος ήταν ο εκλιπών. Το δεξιό Αναλόγιο, ένεκα σεβασμού, τιμής και μνήμης προς τον αείμνηστο Θεολόγο, παρέμεινε κενό και βουβό.

Το Δ. Σ. της Πανελληνίας Ένωσης Προασπιστών της Εθνικής Μουσικής

«ΟΙ ΥΠΕΡΜΑΧΟΙ», μετά την είδηση του θανάτου του αιμνήστου Θεολό-

γου, αποφάσισε ομόφωνα να εκδώσει ειδικό «ψήφισμα».

■ *Μαλαφής Γεώργιος (1932-2015)*

Μετά την εκδημία, στις 12 του περασμένου Νοεμβρίου, του αιμνήστου συναδέλφου Γεωργίου Μαλαφή, σε ηλικία 83 ετών, την επόμενη ημέρα, Παρασκευή και ώρα 3,30 μ.μ., τελέστηκε η εξόδιος ακολουθία του στον Ι. Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών, Κοιμητηρίου του Δήμου Νέας Σμύρνης. Παραβρέθηκαν πολλοί, συγγενείς, γνωστοί, φίλοι και συνάδελφοι του εκλιπόντος. Τους ύμνους έψαλαν, με υποδειγματική ευπρέπεια και κατάνυξη, αρκετοί φίλοι, συνάδελφοι, και μέλη του Πανελληνίου Συνδέσμου ιεροσαλτών: «Ρωμανός ο Μελωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός» (του οποίου μέλος ήταν και ο εκλιπών), υπό τη διεύθυνση του προέδρου του, κ. Αθανασίου Παπαζαρή.

Υπηρέτησε ως καθηγητής της Μουσικής στην Παιδαγωγική Ακαδημία Ρόδου, για δέκα χρόνια. Στο Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Νηπιαγωγών) του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στη Ράλειο και τη Μαρά-

σλειο Παιδαγωγική Ακαδημία, καθώς και στο Μαράσλειο Διδασκαλείο Δημοτικής Εκπαίδευσης κ.ά..

Είχε τιμηθεί, από τον Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηναγόρα με «Πατριαρχικόν Πιττάκιον», καθώς και από την UNESCO για την προσφορά του στον Πολιτισμό. Υπήρξε επίσης μέλος καλλιτεχνικών επιτροπών του Υπουργείου Παιδείας, και επόπτης των Σχολών Βυζαντινής Μουσικής πολλών Ιερών Μητροπόλεων. Συνταξιοδοτήθηκε, τέλος, ως Ειδικός Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Ο μακαριστός και αείμνηστος Γεώργιος Μαλαφής, ως άνθρωπος διακρινόταν για τον ακέραιο, και καλοκάγαθο χαρακτήρα του, την άψογη και αρχοντική συμπεριφορά του, την άδολη και απέραντη καλοσύνη του. Ήταν απλός, ανιδιοτελής και ανεπιτήδευτος. Είχε μοναδική ειλικρίνεια, θαυμαστή εντιμότητα και στωική αρχοντιά. Αιωνία του η μνήμη!

■ *Κατσιφής Βασίλειος (1923-2015)*

Ο αείμνηστος «Άρχων Μουσικοδιδάσκαλος του Οικουμενικού Θρόνου» Βασίλειος Κατσιφής γεννήθηκε στον Ελεώνα Θηβών το 1923 και πέθανε στην Αθήνα στις 18 Δεκεμβρίου το

2015, σε ηλικία 92 ετών. Υπήρξε καλλιφώνος Πρωτοψάλτης και εγκρατής μουσικός. Ήταν ιδρυτικό μέλος και χρημάτισε επί τριετία πρόεδρος της «Πανελλήνιας Ένωσης Προασπιστών

της Εθνικής Μουσικής «οι Υπέρμαχοι».

Στην εξόδιο ακολουθία του, που τελέστηκε στο Ι. Ναό του Αγίου Ιωάννου επί της οδού Βουλιαγμένης (όπου έψαλε ως Πρωτοψάλτης από το 1947-1982), παρέστησαν ο Πρόεδρος και μέλη του Δ. Σ. του Πανελληνίου Συνδέσμου: «Ρωμανός ο Με-

λωδός και Ιωάννης ο Δαμασκηνός», ο Πρόεδρος και μέλη του Δ. Σ. «του εν Αθήναις Συλλόγου Μουσικοφίλων Κων/πόλεως», πολλοί ιεροψάλτες, συγγενείς, γνωστοί και φίλοι του εκλιπόντος. Τους ύμνους έψαλαν, σε δύο χορούς, μέλη της χορωδίας των «Υπερμάχων».

■ Οικονόμου Φίλιππος (1930- 2016)

Ο αείμνηστος, αγαπητός συνάδελφος και φίλος, Φίλιππος Οικονόμου γεννήθηκε (αλλά και έζησε τα περισσότερα χρόνια της ζωής του) στην Ελίκη Αιγιαλείας, όπου ήταν εφημέριος ο πατέρας του π. Αθανάσιος. Ήταν το δέκατο από τα ένδεκα παιδιά (έξι αγόρια και πέντε κορίτσια) της οικογένειας του Παπαθανάση Οικονόμου.

Υπηρέτησε στη Μέση Εκπαίδευση ως Καθηγητής, Φυσικός και πέρασε απ' όλα τα στάδια της υπαλληλικής ιεραρχίας: Καθηγητής, Υποδιευθυντής και Διευθυντής Λυκείου και τέλος Προϊστάμενος Εκπαίδευσης στο 2ο Γραφείο Δευτεροβάθμιας Εκπ/σης Ν. Αχαΐας, απ' όπου και συνταξιοδοτήθηκε.

Υπήρξε ιδρυτής και διετέλεσε πρόεδρος του Συλλόγου Φίλων της Βυζαντινής μουσικής Αιγιαλείας από το 1979 μέχρι το θάνατό του. Ήταν ένα ανήσυχο πνεύμα και μια πολυεδρική προσωπικότητα. Άφησε ένα πολύτομο και πολύτιμο συγγραφικό έργο. Απ' όλη την πλούσια συγγραφική του παραγωγή θα θέλαμε να επισημάνουμε τα δύο τρίτομα και

πολυσέλιδα έργα του: 1) *Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική και Υμνωδία, Αίγιο* (Σχ.17Χ24) (τ.Α' 1992, 2001², τ.Β' 1994, τ.Γ' 1997), και 2) *Ελληνικά Τραγούδια, από τη Βυζαντινή εποχή μέχρι τις μέρες μας* (τονισμένα με Βυζαντινή σημειογραφία), (Σχ.21Χ28), Ελίκη, τ. Α' 2009, τ. Β' 2011, τ.Γ' 2013. Κάθε ενδιαφερόμενο, για περισσότερα στοιχεία, τον παραπέμπουμε στο «Βιοεργογραφικό Υπόμνημα», που έγραψε ο ίδιος ο εκλιπών στο ως άνω έργο του: *Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική και Υμνωδία*, τ. Β', Αίγιο 1994, σσ. 7-11.

Π. Κ. Μ.

ΔΟΞΟΛΟΓΙΑ ΑΡΓΗ

ὕπὸ Χαράλαμπος Β. Σιούφα

Ἦχος $\overline{\text{Βα}} \overline{\text{Δε}}$ (μικτός με καταλήξεις $\overline{\text{Γ}} - \overline{\text{δ}}$ - δευτερόπρωτος)

$\overline{\text{Α}}$ $\overline{\text{ΔΙ}}$ $\overline{\text{ΒΞ}}$ $\overline{\text{ΔΙ}}$
ο ο ξα α σοι οι τω δει ει ξα αν τι το φω ω ω

$\overline{\text{Α}}$ $\overline{\text{ΒΞ}}$ $\overline{\text{ΔΙ}}$ $\overline{\text{ΠΑ}}$
ω ως δο ο ξα α α εν υ ψι ι ι ι σεις θε ω

$\overline{\text{Α}}$ $\overline{\text{ΒΞ}}$ $\overline{\text{ΔΙ}}$ $\overline{\text{ΠΑ}}$
και ε πι γη η η ης ει ει ρη η η η η η νη εν

$\overline{\text{Α}}$ $\overline{\text{ΒΞ}}$ $\overline{\text{ΔΙ}}$ $\overline{\text{ΠΑ}}$
αν θρω ω ποι ος ευ δε ο κι ι α α $\overline{\text{ΠΑ}}$ $\overline{\text{Α}}$

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να δουν την ως άνω Δοξολογία στην ιστοσελίδα: Ψαλτολόγιον, Αργή Δοξολογία, ήχος δευτερόπρωτος, Χαράλαμπος Β. Σιούφα.

Τέθηκε σε κυκλοφορία το νέο μουσικό πόνημα του Άρχοντος Υμνωδού της Μ.τ.Χ.Ε. και Α΄ Αντιπροέδρου της Εννώσεώς μας κ. Γεωργίου Χατζηχρόνογλου με τίτλο: “Σύντομες Δοξολογίες”, προϊόν έρευνας και μελέτης.

Στον πρόλογο του βιβλίου ο κ. Χατζηχρόνογλου μεταξύ άλλων σημειώνει και τα εξής: «... εκφράζω τον διακαή μου πόθο, μία από τις ημέτερες Δοξολογίες να συμπεριληφθεί στα ψαλλόμενα μουσικά κείμενα της παράδοσης της Εκκλησίας μας.

Ο Κ΄ αιώνας βιβλιογραφικά έχει κατακλυσθεί από εκδόσεις οι οποίες αντιγράφουν έργα παλαιών μελοποιών όπου παρατηρούμε πάμπολλες αναλύσεις, καλλωπισμούς, διορθώσεις, διασκευές, έτσι ώστε το αρχικό κείμενο να χάνει την αυθεντικότητά του. Οι αναλύσεις - διασκευές παρουσιάζονται είτε με τη χρήση καταργημένων συμβόλων της παλαιάς παρασημαντικής, είτε με ανάπτυξη μελωδικών μουσικών γραμμών. Και οι δύο αυτοί τρόποι αφαιρούν τη δυνατότητα από τον ψάλτη να κατανοήσει το μέλος που ερμηνεύει. Απλώς εκτελούνται μουσικά σύμβολα. Θεωρώ, λοιπόν, πως ο Κ΄ αιώνας είναι καθ΄ υπερβολήν αιώνας των διασκευών. Ωστόσο εμφανίστηκαν και νέες συνθέσεις, οι οποίες ... θα αντέξουν στο χρόνο και θα συμπεριληφθούν στα κείμενα της εκκλησιαστικής μουσικής μας παράδοσης.

Η παράδοση της τέχνης ... αποτελεί “αεί νέωμα” κατά τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο. Δεν αποτελεί αδιαπραγμάτευτη αξία, σαν ένα μουσειακό εύρημα, το οποίο δημιουργήθηκε άπαξ, το βλέπουμε, το θαυμάζουμε και δεν αλλάζει. Υπάρχει η δυνατότητα να ανανεώνεται και να εμπλουτίζεται με αξιόλογες δημιουργίες που συνάδουν με το ύφος και ήθος της ... Και αυτό που αποδέχεται ο λαός και αντέχει στο χρόνο, αποτελεί ένα νέο πε-

τραδάκι στο τεράστιο οικοδόμημα μιάς αεικίνητης παράδοσης αιώνων».

Στο έργο αυτό καταγράφονται 64 Δοξολογίες εκ των οποίων αναλυτικά:

❁ 22 είναι δημιούργημα διαφόρων διδασκάλων.

❁ 10 είναι ανέκδοτες διαφόρων διδασκάλων (αντιγραφή από χειρόγραφα).

❁ 13 είναι ημέτερες, το πρώτον εκδιδόμενες, σε σχετικά απλό ύφος

❁ 16 είναι ημέτερες ... “αι τερπναί” ... Κατά την παλαιά παράδοση και

❁ 3 Δοξολογίες μετά των αντίστοιχων στίχων, που ψάλλονται κατά την 28η Οκτωβρίου.

“Επραξα το καθήκον μου, τεμάχισα τον ήλιο και γευμάτισαν οι φίλοι μου”

«ΙΕΡΑ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΗΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ, μετά εικοσιτεσσάρων οίκων (χαριετισμών). Μελοποιηθείσα και συμπληρωθείσα υπό Ευαγγέλου Γ. Παχυγιαννάκη, Πρωτοπρεσβυτέρου του Οικουμενικού θρόνου», ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΡΗΤΗΣ 2011 (Σχ. 17χ24) σσ.192.

Ο Αιδεσιμολογιώτατος και μουσικολογιώτατος Πρωτ. π. Ευάγγελος Γ. Παχυγιαννάκης, για όσους δεν τον γνωρίζουν, είναι μια πολισχιδής και πολυτάλαντη προσωπικότητα.

Είναι γνωστός όχι μόνο στην ωραία πόλη του Αγίου Νικολάου Κρήτης, όπου ζει με την οικογένειά του, αλλά και σ΄ ολόκληρη την Κρήτη. Δεν είναι άγνωστος όμως και πέρα από τα γεωγραφι-

κά όρια της Μεγαλονήσου. Χαίρει μάλιστα ιδιαίτερης εκτίμησης και σεβασμού σ' έναν ευρύ κύκλο κληρικών και λαϊκών - θεολόγων και μη - ανά το πανελλήνιο. Τόσο για την πολυποίκιλη και αξιοζήλευτη πνευματική, ποιμαντική και φιλανθρωπική του δραστηριότητα, όσο και για την πλούσια ποιητική και συγγραφική του παραγωγικότητα.

Το εν λόγω παρουσιαζόμενο βιβλίο είναι ένα «καλαίσθητο και χαριτωμένο έργο του», κατά τον προσφυή χαρακτηρισμό της οσιολογιωτάτης Καθηγουμένης της Ιεράς Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Χρυσοπηγής Χανίων, μοναχής Θεοξένης, «στο οποίο εξυμνείται», όπως γράφει στο εισαγωγικό της σημείωμα, «η Παναγία ως πηγή και Μητέρα της Ζωής» (σ.10).

Πρόκειται για ένα σπουδαίο και αξιόλογο έργο - πόνημα θερμής ευλάβειας και ιδιαίτερης ψυχικής ευαισθησίας - του συντάκτη του προς «την αιεπάρθενο Θεοτόκο και Ελπίδα των ελπίδων μας, θεία Κρήνη της ευσπλαχνίας και Πηγή αγαθότητας», όπως ο ίδιος (ο π. Ευάγγελος) σημειώνει, καταλήγοντας στον πρόλόγο του (σ.18). Είναι ένα κομψό και καλαίσθητο μουσικό εγκόλπιο - ψαλτικής τέχνης ευώδες θυμίαμα.

Από εξωτερικής απόψεως διακρίνεται για την καλαισθητική του εμφάνιση και την αξιόλογη εκδοτικο-εκτυπωτική του παρουσία. Στο εξώφυλλο δεσπόζει εντυπωσιακά - ανάμεσα στον τίτλο και τον υπότιτλο του έργου - η έγχρωμη εικόνα της Ζωοδόχου Πηγής, από κώδικα (του 19ου αι.) της Ι. Μονής Χρυσοπηγής Χανίων, ενώ το οπισθόφυλλο κοσμεύει: λεπτομέρεια από έργο (υδατογραφία) του αγιογραφείου της εν λόγω Μονής.

Όσον αφορά στο περιεχόμενό του: Στην αρχή προτάσσεται η (εφτάστιχη) αφιέρωση του βιβλίου από το συγγραφέα στην Ι. Μονή (σ. 5) και ακολουθεί επιστολή του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη κ.κ. Βαρθο-

λομαίου προς την οσιοτάτη Καθηγουμένη Θεοξένη και τις λοιπές αδελφές της ως άνω Ι. Μονής, με την οποία συγχαίρει και επευλογεί «την έκδοσιν ταύτην» (σ.7). Αμέσως μετά έπεται «Εισαγωγικό σημείωμα» της Καθηγουμένης με ιστορικά στοιχεία: για την εν λόγω Ι. Μονή, για τη λατρεία γενικότερα της Ζωοδόχου Πηγής και για τη σχέση και την ιδιαίτερη ευλάβεια της ομώνυμης Ι. Μ. Χανίων «προς το εν Κωνσταντινουπόλει σεπτό πρώτο προσκύνημα της Παναγίας Ζωοδόχου Πηγής - Βαλουκλή» (σ.10) και ακολουθεί ένας αρκετά ενημερωτικός και κατατοπιστικός «Πρόλογος» του π. Ευαγγέλου Παχυγιαννάκη (11-18).

Τό κύριο μέρος του βιβλίου καταλαμβάνει η Ιερά Ακολουθία της Ζωοδόχου Πηγής, δηλαδή των μελοποιημένων ύμνων της, πού περιλαμβάνονται στις τρεις σχετικές Ακολουθίες: α) του Ε σ π ε ρ ι ν ο ύ μετά της λιτής (σ.19-65), β) του Ό ρ θ ρ ο υ (σ. 66-126), και γ) της Θ ε ί α ς Λ ε ι τ ο υ ρ γ ί α ς (σ.127-168).

Και στις τρεις επιμέρους ακολουθίες καταχωρούνται, κατά σειρά και σύμφωνα με τις τυπικές διατάξεις (για τις οποίες αναγράφονται λεπτομέρειες η δίδονται σχετικές διευκρινιστικές παρατηρήσεις - όπου χρειάζεται), όλοι σχεδόν οι ψαλλόμενοι ύμνοι των εν λόγω Ιερών Ακολουθιών.

Οι μελωδίες τους μάλιστα είναι καταγεγραμμένες σε βυζαντινή παρασημαντική σημειογραφία με ειδικό πρόγραμμα Ηλεκτρονικού Υπολογιστή. Οι μουσικές γραμμές της μελοποιίας τους είναι απλές και λιτές. Δεν είναι δύσκολες και περίτεχνες. Διακρίνονται δηλαδή για τη λιτότητα της μουσικής τους έκφρασης. Για τη σεμνότητα των μελωδικών τους καμπυλών. Και την εν γένει προσήλωσή τους στην παλαιά και πατροπαράδοτη παράδοση των κανόνων της μελοποιίας της Ιεράς λατρευτικής Ψαλμωδίας, της ελληνό-

φωνης Ορθόδοξης Εκκλησίας μας. Χωρίς περιέργες μουσικές ακρότητες και παρακινδυνευμένους κοσμικούς νεωτερισμούς. Έτσι η σωστή μελωδική επένδυση ενισχύει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα θεόπνευστα ποιητικά λειτουργικά κείμενα και συνταιριασμένη με τη δύναμη του νοήματος του λόγου τους και της κατάλληλης ψαλτικής τους έκφρασης συνιστούν μαζί την απαραίτητη εκείνη μυσταγωγική ατμόσφαιρα της θείας λατρείας, έτσι ώστε όχι μόνο άκουσμα και λάλημα τερπνόν ν' απολαμβάνουν οι φιλακόλουθοι πιστοί, αλλά και με βαθιά συναίσθηση να μετέχουν, καρδιακά, στο μέγα μυστήριο της ουράνιας Βασιλείας του Θεού και της σωτηρίας της ψυχής τους.

Στη συνέχεια παρατίθεται (εντός ολοσέλιδου ειδικού πλαισίου) έγχρωμη φωτογραφία από την όμορφη και χαριτωμένη σύγχρονη εικόνα: Η Ζωοδόχος Πηγή, «εκ του αγιογραφείου της Ι. Μονής Χρυσοπηγής Χανίων», η οποία «απόκειται εις την Ι. Μ. Ζωοδόχου Πηγής - Μπαλουκλή Κωνσταντινούπολεως». Πάνω από την εικόνα, ο επίτιτλος: «Χαιρετιστήριοι Οίκοι εις την Παναγίαν την Χρυσοπηγήν». κάτω ένα σχετικό έμμετρο τετράστιχο και στην πίσω σελίδα δύο κοντάκια της ομώνυμης γιορτής (σσ. 169-170). Ακολουθούν κατ' αλφαβητική ακροστιχίδα οι εικοσιτέσσερις Χαιρετιστήριοι Οίκοι εις την Παναγίαν την Χρυσοπηγήν - ποίημα του ίδιου συγγραφέα (σσ.171-178), και αμέσως προσάπτονται: το Κοντάκιον της Παναγίας Χρυσοπηγής, καθώς και τα δύο ζεύγη των εφυμνίων των ως άνω οίκων: «Χαίρε, Κρήνη πανθαύμαστε», και «Αλληλούϊα», μελοποιημένα, το μεν Κοντάκιον (προσόμοιον: «Τη Υπερμάχω») στον πλάγιο του τετάρτου ήχο, τα δε άλλα στον πλάγιο του τετάρτου και πλάγιο του πρώτου ήχο (αντίστοιχα), με βυζαντινή παρασημαντική σημειογραφία (σσ. 178-181). Και κατακλείεται η έκδοση

του εν λόγω τόμου, με το Πολυχρόνιον του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου (σ.182), μια έμμετρη εξάστιχη παράκληση προς τη Θεοτόκο (σ.183) και την πλούσια και πολισχιδή εργογραφία του συγγραφέα (σ.185-189) καθώς και τον πίνακα περιεχομένων (σ. 191).

Τα διάφορα όμορφα και κομψά επισέλιδα η υποσελίδια διακοσμήματα, που συμπληρώνουν κάποια κενά η στολίζουν και διακοσμούν κάποιες σελίδες του βιβλίου, προσδίδουν μίαν ιδιαίτερη χάρη και καλλιτεχνική όψη στην όλη εκδοτική προσπάθεια της πολύ όμορφης και χαριτωμένης αυτής έκδοσης.

Πρόκειται για μια καλοδουλεμένη και αξιόλογη έκδοση, καλαίσθητη, εύχρηστη, πολύτιμη και απαραίτητη για κάθε αναλόγιο και Ι. Ναό. Καλό είναι το σπουδαίο και όμορφο αυτό μουσικό εγκόλπιο να το προμηθευτούν όλοι οι ψάλτες, οι ιερείς, οι μαθητές και σπουδαστές των Εκκλησιαστικών Λυκείων και Ωδείων, αλλά και κάθε φιλόμουσος και φιλακόλουθος πιστός.

Τέλος εκφράζουμε τις θερμές και εγκάρδιες ευχαριστίες μας προς τον πατέρα Ευάγγελο, τόσο για τη μελοποίηση των ύμνων της Ιεράς Ακολουθίας της Ζωοδόχου Πηγής και την εν γένει φροντίδα της σπουδαίας και αξιοζήλευτης μελέτης του, όσο και για την ολοπρόθυμη προσφορά του έργου του αυτού στην Ιερά Μονή Παναγίας Χρυσοπηγής Χανίων. Ευχόμαστε δε ολόψυχα όπως ο Πανάγαθος Κύριος και Θεός μας, δια πρεσβειών της Υπεραγίας Θεοτόκου και Ζωοδόχου Πηγής, του δίνει δύναμη, έμπνευση και φώτιση να συνεχίσει για πολλά ακόμη χρόνια την πολυποίκιλη πνευματική του δραστηριότητα, προς δόξαν Θεού και σωτηρίαν ανθρωπίνων ψυχών.

Παναγιώτης Κ. Μαντζάνας

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΜΑΣ

Η «Πανελλήνια Ένωση Προασπιστών της Εθνικής μας Μουσικής, οι Υπέρμαχοι» ιδρύθηκε, με την υπ' αρ. 7253/ 2000 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών, με βάση το σχετικό Καταστατικό του Σωματίου της.

Την Ένωσή μας συναπαρτίζουν Οφφικιάλιοι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Άρχοντες Μουσικοδιδάσκαλοι, Υμνωδοί, και Πρωτοψάλτες, καθώς και άλλοι - γνωστοί και μη - καταξιωμένοι Πρωτοψάλτες και Λαμπαδάριοι, έμπειροι μουσικοί, επιστήμονες, εκπαιδευτικοί και άλλοι ένθερμοι ζηλωτές τόσο της Εκκλησιαστικής, όσο και της Δημοτικής μας μουσικής, δηλαδή της πατροπαράδοτης Εθνικής μας μουσικής Παράδοσης, αλλά και ακραιφνείς έλληνες πατριώτες, ενσυνείδητοι ορθόδοξοι χριστιανοί και ευπόληπτα μέλη της κοινωνίας.

Κύριος σκοπός και επιδίωξη της Ένωσής μας είναι όχι μόνο η προβολή και η διάδοση, αλλά και η διαφύλαξη,

από κάθε είδους νοθεία ή παραχάραξη, αυτής της ανεκτίμητης Εθνικής μας μουσικής κληρονομιάς, που είναι από τα κύρια γνωρίσματα της εθνικής μας ταυτότητας και της ξεχωριστής πολιτισμικής μας ιδιοπροσωπείας. Ο αρίφνητος πλούτος αυτής της Εθνικής μας Μουσικής παρακαταθήκης αποτελεί για μας ιερό κειμήλιο και είναι ένα κομμάτι της ψυχής μας.

Είμαστε ιδεολόγοι και οραματιστές. Δεν αποβλέπουμε σε οικονομικά οφέλη και κοσμικές επιδιώξεις. Θεωρούμε υποχρέωσή μας να αγωνιζόμαστε για τη διάδοση της Εθνικής μας Μουσικής Παράδοσης, όπως την παραλάβαμε (μετά την εφεύρεση της γνωστής ως Νέας ή Αναλυτικής Μεθόδου της ψαλτικής των τριών διδασκάλων: Χρυσάνθου εκ Μαδύτων, Γρηγορίου Πρωτοψάλτου και Χουρμουζίου του Χαρτοφύλακος, το 1814, και την έγκρισή της από τη Μεγάλη του Χριστού Εκκλησία), γνήσια και ανόθευτη από κάθε είδους παραχάραξη.

Π. Κ. Μ.

ΟΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΣ ΑΓΙΟΙ ΤΩΝ ΥΠΕΡΜΑΧΩΝ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ενώσεως μας σε ειδική συνεδρία, ύστερα από σχετική εισήγηση και διαλογική συζήτηση, αποφάσισε ομόφωνα την καθιέρωση της ετήσιας μνήμης των Αγίων Μελωδών και Υμνογράφων με τέλεση Θειας Λειτουργίας και Μνημοσύνου.

Οι Άγιοι είναι πλέον οι προστάτες των Υπερμάχων και η **καθιέρωση της εορτής των, την πρώτη Κυριακή Οκτωβρίου**, ανακοινώθηκε επίσημα στη διάρκεια του Συνεδρίου μας που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο των Εκδηλώνουν Μνήμης και Τιμής για τους τρεις Δασκάλους της εκκλησιαστικής Μουσικής μεταρρύθμισης του 1814.

Στα γραφεία της Ενωσέως μας υπάρχει η Εικόνα των Αγίων μας καθώς και Ιερά Ακολουθία ποιηθείσα προς τούτο.

Η Ιερά Εικών περιλαμβάνει συμβολικά τους βασικούς εκ των Μελωδών και Υμνογράφων και συγκεκριμένα τους Ιωάννη Δαμασκηνό, Ρωμανό τον Μελωδό, Κοσμά τον Ποιητή, Ιωάννη Κουκουζέλη, Ιωσήφ τον Υμνογράφο και τον Γρηγόριο Δομέστικο. Όλοι τους κρατούν ειλητάρια με επιμέρους

ύμνους δικούς τους. Μαλιστα ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός και ο Κοσμάς ο Ποιητής, κρατούν στα χέρια τους την Οκτώηχο (Παρακλητική).

Και βέβαια οι Υμνογράφοι της Εκκλησίας μας δεν εξαντλούνται στα ανωτέρω θεία και καθαγιασμένα πρόσωπα της εφέστιας Ιεράς εικόνας της Ενωσέως μας. Στην θρησκευτική-εκκλησιαστική μας ιστορία αναφέρονται δεκάδες άλλων Ποιητών και Υμνογράφων, με πρώτη την Παναγία μας με τον θεσπέσιο ύμνο Της «Μεγαλύνει ή ψυχή μου τόν Κύριον, και ήγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτήρι μου».

Την ακολουθούν ο Γρηγόριος ο Θεολόγος, μετά τον Προφητάνακτα Δαβίδ, ο Ανδρέας Κρήτης, ο Θεόδωρος Στουδίτης, ο Θεοφάνης και ο Στέφανος, οι Σαββαίτες, ο Γεώργιος Νικομηδείας, ο Κλήμης ο ένδοξος, η θαυμαστή Κασσιανή, ο Ιωάννης ο Γλυκύτατος, ο Θεόδωρος ο Γραπτός και πολλοί άλλοι...

Στην Ένωση υπάρχουν πλαστικοποιημένα μικρά αντίγραφα της εφέστιας εικόνας των Υπερμάχων προς διάθεση στα μέλη μας και σε κάθε ενδιαφερόμενο.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΜΕΛΩΔΟΙ Κ' ΥΜΝΟ

ΓΡΑΦΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΥΡΗ
ΤΟ
ΡΙΣ

Ο ΔΟΜΕ
ΣΙΚΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΙΩ
ΑΝ
ΝΗΣ
Ο ΚΟΒΖΕΛΗΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΙΩ
ΣΗ
Φ
Ο
ΥΠΝΟΓΡΑΦΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΙΩ
ΑΝ
ΝΗΣ
Ο ΖΑΡΤΑ
ΣΚΗΝΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΡΩ
ΠΑ
ΝΟΣ

Ο ΜΕ
ΛΩΔΟΣ

Ο ΑΓΙΟΣ
ΚΟ
ΣΙΤΑΣ
Ο ΠΟΝΤΗΣ

ΕΡΜΑΝ
1. Η. ΚΟΥΡΟΥΜΠΑΣ
1981
Α. Α. Α.